

UTRECHT

SPREEK JE UIT BEKEN KLEUR

**PRO
GRAMMA
2022**

BIJ1

**UTRECHT
IS OOK
VAN JOU**

VOORWOORD PROGRAMMA 2022

Beste Utrechter,

Utrecht is een stad die vaak kleinschalig aanvoelt, ondanks de groei in inwoners. Een stad die veel verschillende inwoners kent, maar waar onderlinge ongelijkheden ook toenemen. Een stad waarvan wij geloven dat elke inwoner zich er thuis moet kunnen voelen.

Helaas is dat nu niet voor iedereen zo. Misschien dat je zelf hier de nadelen van ondervindt, bijvoorbeeld omdat de stad te duur voor je wordt, omdat je wordt gediscrimineerd, te weinig kansen krijgt of niet kunt uitdragen wie je wil zijn. Je wil daarom opkomen voor jouw rechten en voor een gelijkwaardige behandeling in een stad waar gevierd wordt wat jou uniek maakt.

Misschien ervaar je deze uitsluiting niet zelf, maar ben je solidair aan je Utrechtse medemens. Hopelijk wil je je eigen privileges inzetten om iedereen in de stad ruimte te geven om te leven en te zijn, juist omdat veel Utrechters van je verschillen en je herkent dat in die diversiteit de rijkdom van de stad schuilt.

BIJ1 gelooft dat een kritisch geluid hard nodig is in de Utrechtse politiek. Door problemen in de stad op allerlei niveaus te erkennen en bij de wortel aan te pakken, zijn we in staat om met echte oplossingen te komen. Het durven benoemen van deze zaken brengt soms ongemak met zich mee, maar komt voort uit onze visie dat een eerlijk en socialer Utrecht haalbaar is.

Dit programma bestaat uit bouwstenen voor een Utrecht waarin iedereen die hier woont of leeft gelijkwaardig aan elkaar is. Een stad waar je menswaardigheid niet afhangt van het kapitaal dat je opbrengt of de mate waarin je je aanpast aan de norm. Een stad waar we intolerantie naar minderheden niet accepteren, waar we durven te dromen en waar we macht en middelen eerlijk verdelen.

Ons partijprogramma is dan ook niet geordend op basis van wat het belangrijkste is. Het is juist de samenhang van de programmaonderdelen die van belang is. Verschillende vormen van uitsluiting en uitbuiting zijn namelijk nauw met elkaar verbonden. Langetermijnoplossingen zijn dat ook. Zo bestaat er geen economische rechtvaardigheid zonder een antikapitalistische aanpak, geen klimaatrechtvaardigheid zonder dekolonisatie en geen LHBTQIA+-acceptatie zonder waakzaam te zijn voor islamofobie.

Het is hoog tijd voor radicale systeemverandering. Politiek is één van de belangrijke manieren om dat te realiseren. Dat doen we voortbouwend op en samen met lokale én wereldwijde bewegingen. De gemeenteraadsverkiezingen zijn hét moment waarop je jouw stem kunt omzetten in actie. BIJ1 strijdt samen met jou.

Een stem op BIJ1 is een solidaire stem.

Want Utrecht is van ons allemaal. Spreek je uit, beken kleur.

Stevie Nolten, lijsttrekker Utrecht BIJ1

INLEIDING PROGRAMMA 2022

Beste lezer,

Welkom bij het allereerste BIJ1 programma voor de gemeente Utrecht.

In het programma worden de idealen van BIJ1 uitgelegd en toegepast op de kansen en problemen van Utrecht. BIJ1 gelooft dat radicale gelijkwaardigheid, economische rechtvaardigheid, solidariteit en gelijke rechten en kansen voor iedereen ook in Utrecht te realiseren is, met respect voor de verschillen van alle Utrechters, maar met focus op wat ons verbindt.

In dit programma zijn verschillende woorden en begrippen gemarkeerd. Door op het woord te klikken komt u direct bij de uitleg van de term. Ook staan alle begrippen uitgelegd in de woordenlijst achterin dit programma vanaf pagina 93.

Wij wensen u veel leesplezier,

Programmacommissie Utrecht BIJ1

COLOFON

©2022 Utrecht BIJ1

AUTEURS

Programmacommissie Utrecht BIJ1

DESIGN & OPMAAK

BUROBRAAK, Arjan Braaksma m.m.v. Amber Richardson

FOTOGRAFIE

Oscar Brak (pgn 12, 18, 26, 42, 48, 54, 58, 64, 70, 74)

Myrthe Minnaert (pgn 36)

Victor Reinier (pgn 86)

Patrick van Steijn (pgn 84)

Andy Kleinmoedig (pgn 88)

INHOUDS OPGAVE

VOORWOORD	5
INLEIDING	7
1 ANTIRACISME EN DEKOLONISATIE	13
Racisme is geen bijzaak	14
Aanpak van racistisch geweld	15
Excuses en rechtsherstel	16
Geen plek voor nazisme en haat	16
2 WONEN	19
Wonen is een basisrecht	20
Stop de gentrificatie	21
Ruimte in de stad	22
Betaalbaar wonen wordt weer de norm	23
Toegankelijk wonen	24
Niemand op straat	24
Woningen worden duurzaam	25
Leegstand in de binnenstad	25
3 WERK, INKOMEN, ECONOMIE EN BESTAANSZEKERHEID	27
Werk en inkomen	28
Participatiewet	29
Inclusiviteit en toegankelijkheid	30
Discriminatie en diversiteit	30
Sekswerk is werk	31
Bestaanszekerheid	32
Einde aan de schuldeneconomie	32
Zeggenschap	33
Internationale standaarden	33
4 KLIMAATRECHTVAARDIGHEID	37
Klimaatcrisis	38
Bedrijvigheid	39
Energietransitie	39
Luchtkwaliteit	40
Natuur en water	40

5 ZORG	43
Zorg gefaciliteerd door de gemeente en georganiseerd in de wijk	45
Toegankelijke zorg	45
Multidisciplinaire zorg	46
Jeugdzorg	46
Ouderen	47
6 ONDERWIJS	49
Toegankelijk onderwijs	50
Lesprogramma's en onderwijsachterstand	50
Diversiteit, inclusiviteit en antidiscriminatie	51
Ondersteuning van leerkrachten, lerarentekort en vermindering van werkdruk	52
Laaggeletterdheid	52
Overige punten	53
7 KUNST, CULTUUR EN MEDIA	55
8 ASIEL EN MIGRATIE	59
Betere opvang en procedures	60
Ongedocumenteerde mensen	60
Asielzoekerscentra	62
9 INFRASTRUCTUUR, PUBLIEKE RUIMTE EN SPORT	65
Openbaar vervoer	66
Toegankelijk verkeer voor iedereen	66
Voetganger, rolstoelgebruiker en fietser nu echt op 1	67
Autoverkeer en luchtkwaliteit	68
Publieke ruimte	68
Sport	69
10 VOEDSELZEKERHEID EN DIERENRECHTEN	71
Voedselzekerheid en duurzame voedselsystemen	72
Dierenrechten	73
11 VEILIGHEID EN RECHTVAARDIGHEID	75
Veilige buurten en rechtvaardigheid	76
Aanpak discriminatie	76
Gendergerelateerd geweld	76
Veiligheid lhbtqia+	77
Drugsbeleid	77
Politie en openbare orde	78
12 RECHT OP ZELFBESCHIKKING	81

13 TOEGANKELIJKHEID	85
14 DIGITALE EN TECHNOLOGISCHE VOORZIENINGEN	89
Digitale toegankelijkheid en digitale communicatie	90
Mensen boven digitalisering	90
Veiligheid	91
WOORDENLIJST	93
KANDIDATENLIJST UTRECHT BIJ1 2022	105

ANTIRACISME EN DEKOLONISATIE

SAMEN TEGEN INSTITUTIONEEL RACISME

Voor BIJ1 zijn racisme en discriminatie geen bijzaak. Lang heeft Utrecht zichzelf beschouwd als een progressief baken waar iedereen welkom is en waar een koloniaal verleden niet speelt. Onderzoek leert echter dat het slavernijverleden ook diep vervlochten is met de geschiedenis van de stad. Het koloniale en imperialistische verleden staat in direct verband met hedendaagse ongelijkheden in Utrecht.

Zo is de stad enorm gesegregeerd en is de kansenongelijkheid in het onderwijs groot. Door het jarenlange beleid van gentrificatie zijn Utrechters die minder te besteden hebben langzaam verdrongen naar de buitenwijken. Vaak worden ze uiteindelijk zelfs helemaal de stad uit verdreven. Gezinnen met een migratieachtergrond worden hier disproportioneel door geraakt. Ook in het onderwijs is het onderscheid groot. De kansenongelijkheid heeft vaak racistische en klassistische oorzaken. Zo boden Utrechtse basisscholen stiekem de mogelijkheid aan ouders om hun kinderen eerder in te schrijven dan wettelijk was toegestaan. Dit kwam vaak ten goede aan witte, academisch opgeleide ouders.

De segregatie in de stad en de kansenongelijkheid in het onderwijs zijn geen incidenten, maar tekenen van institutioneel racisme in de samenleving. Het is daarom belangrijker dan ooit om nu kleur te bekennen. Het tegengaan van institutioneel racisme en andere vormen van uitsluiting moet voor Utrecht topprioriteit zijn. Een excuus voor het slavernijverleden is, wat BIJ1 betreft, een beginpunt voor rechtsherstel en dekolonisatie van de samenleving. Onderstaande punten zijn de eerste stappen die de gemeente concreet kan zetten tegen racisme en voor dekolonisatie.

RACISME IS GEEN BIJZAAK

- 1 Er komt breed onafhankelijk onderzoek naar racisme binnen alle niveaus van de gemeente Utrecht. Dit is inclusief de politie. De methode en uitvoering van het onderzoek wordt bedacht in samenspraak met inwoners die discriminatie en racisme ervaren.
- 2 De aanpak van racisme in alle facetten van de gemeente wordt topprioriteit. Er komt een werkgroep of commissie van Gelijkwaardigheid die zich actief bezighoudt met de bestrijding van racisme en ongelijkheid. Een wethouder wordt hiervoor eindverantwoordelijk. De werkgroep of commissie bestaat uit inwoners die discriminatie en uitsluiting ervaren, uit maatschappelijke organisaties en uit raadsleden.
- 3 Alle Utrechtse gemeentelijke instanties zijn in 2026 een afspiegeling van de diversiteit van de lokale bevolking. Om het gebrek aan representatie tegen te gaan wordt er gebruikgemaakt van quota.
- 4 Discriminatie geldt als grond voor ontslag. Gemeenteambtenaren die discrimineren worden na herhaalde discriminatie ontslagen. Hiervoor worden duidelijke richtlijnen ingevoerd die van toepassing zijn op het gehele ambtelijke apparaat.
- 5 Mensen die de Nederlandse taal niet spreken worden beschermd tegen racisme en uitsluiting door de gemeente. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan door het recht op een tolk toe te kennen bij gesprekken met de gemeente.
- 6 Bedrijven die zich schuldig maken aan arbeidsdiscriminatie krijgen een waarschuwing. Bij geconstateerde herhaling komen ze op een zwarte lijst en krijgen zij een geldboete. De gemeente zal niet (langer) met hen samenwerken.
- 7 De gemeente zet zich actief in tegen discriminatie in de stad. Mystery guests worden ingezet om discriminatie tegen te gaan bij, onder andere, het zoeken naar een stage, huis of baan en in de horeca en het uitgaan-sleven.
- 8 Roma, Sinti en woonwagenbewoners maken onvoorwaardelijk deel uit van de stad. In overeenstemming met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens beschermt Utrecht actief de cultuur en levensstijl van de Roma, Sinti en woonwagenbewoners. Daarnaast investeert de stad in het behouden en stimuleren van hun culturen.

AANPAK VAN RACISTISCH GEWELD

- 1 Etnisch profileren is onacceptabel en zal worden beboet. Samenwerkingen met gemeenten en instanties die etnisch profileren worden verboden.
- 2 Etnisch profileren wordt met hulp van voorlichting tegengegaan. Stop-formulieren worden ingevoerd om meer data te verzamelen over racisme bij de politie.
- 3 Er komt een onafhankelijke commissie die de taak heeft om de politie te controleren op racisme en politiegeweld. De commissie bestaat uit inwoners van een wijk en heeft een wijk-representatieve samenstelling. Iedere klacht over etnisch profileren wordt behandeld door deze instantie. De commissie krijgt een kantoor in elke wijk waar een politiebureau gevestigd is.
- 4 Er komt meer aandacht voor de aanpak van racistisch terreur. De betrokken buurt en gemeenschappen krijgen meer directe inspraak in de aanpak. Racistische aanvallen, waaronder aanvallen op synagogen en moskeeën, worden bestreden middels preventieve maatregelen en initiatieven.
- 5 Aangiftes en meldingen over racistisch geweld worden serieus opgepakt. De werkgroep of commissie van Gelijkwaardigheid zoekt naar een passende manier om slachtoffers hulp te bieden en kijkt samen met hen naar oplossingen. Een veilige samenleving voor iedereen wordt topprioriteit.
- 6 De gemeente financiert een communicatiecampagne voor het antidiscriminatiebureau *Art. 1 Midden Nederland*. Op die manier zijn inwoners beter geïnformeerd over waar zij terecht kunnen om discriminatie te melden.
- 7 Blackfacing, zoals zwarte piet, wordt via de Algemene Plaatselijke Verordening verboden in de openbare ruimte.

EXCUSES EN RECHTHERSTEL

Utrecht heeft in 2020-2021 onderzoek laten doen naar de rol van de gemeente in het slavernijverleden en de koloniale geschiedenis. Het boek *Slavernij en de stad Utrecht*, dat hieruit voortkwam, is echter pas een eerste verkenning.

- 1 De gemeente maakt officieel excuses voor haar aandeel in het slavernijverleden en de koloniale bezittingen.
- 2 De gemeente zet het onderzoek naar het Utrechtse koloniale verleden voort. Er wordt niet alleen gekeken naar rol, verantwoordelijkheid en schuld, maar ook naar hoe deze geschiedenis heeft kunnen plaatsvinden. Verder doet de gemeente onderzoek naar de manieren waarop slavernij en kolonialisme vandaag de dag doorwerken in Utrecht.
- 3 Op basis van het boek *Slavernij en de stad Utrecht* ontwikkelt de gemeente lespakketten, workshops en/of ander educatief materiaal. Op die manier moet het onderzoek toegankelijk en gratis aan te vragen of te bezoeken worden. Dit geldt in ieder geval voor alle scholen in Utrecht. Ketikoti wordt een nationale feestdag. Het herdenken van het leed van de slavernij en het vieren van het einde ervan wordt onderdeel van de Nederlandse cultuur.
- 4 Koloniale straatnamen worden vervangen door straatnamen van personen die een moedige strijd hebben gevoerd tegen onderdrukking en koloniale uitbuiting. De nieuw opgezette werkgroep of commissie van Gelijkwaardigheid gaat met bewoners in gesprek over het belang van de naamsverandering.

GEEN PLEK VOOR NAZISME EN HAAT

- 1 Er komen gemeentelijke programma's om antisemitisme, anti-zwart racisme, anti-Aziatisch racisme, LHBTQIA+-haat en moslimhaat aan te pakken. Een onafhankelijk meldpunt is hier onderdeel van. De programma's worden vanaf de basisschool onder de aandacht gebracht.
- 2 Meldingen van antisemitisme, anti-zwart racisme, anti-Aziatisch racisme, LHBTQIA+-haat en moslimhaat worden voortaan besproken in de veiligheidsdriehoek.

UTRECHT BEWOONBAAR VOOR IEDEREEN

Iedereen heeft recht op betaalbare en fatsoenlijke huisvesting. Een dak boven je hoofd is een basisrecht en een voorwaarde voor een veilig en gezond bestaan. De wooncrisis loopt volledig uit de hand, doordat winstbelang boven woonrecht wordt gesteld. Opportunistische beleggers, huisjesmelkers en het gentrificatiebeleid van de gemeente drijven steeds meer mensen de stad uit. Als mensen toch een woning proberen te vinden in Utrecht stuiten ze ook op problemen. Voor sociale huurwoningen zijn er wachtlijsten van gemiddeld elf jaar, er zijn torenhoge huurprijzen op de ‘vrije markt’ en kapitalisten kopen op grote schaal betaalbare woningen op.

In Utrecht zijn er diverse bewonersinitiatieven waarbij mensen moedig protesteren tegen het rampzalige woonbeleid. Voorbeelden zijn bewoners van de Croeselaan en Zonstraat die, net als bewoners op andere plekken in Utrecht, protesteren tegen de herontwikkelingsplannen van projectontwikkelaars en de gemeente. BIJ1 is uiteraard een bondgenoot in deze strijd, want alleen mét de inwoners van de stad kunnen we de sociale cohesie en de solidariteit behouden.

Een eerste stap in het oplossen van de wooncrisis is het reguleren van de woningmarkt. BIJ1 richt zich hierbij in de eerste plaats op de sociale huursector.

Het vergroten van het aanbod van sociale huurwoningen is noodzakelijk om de stad weer bewoonbaar te maken voor alle Utrechters. Door de wooncrisis is er ook een radicale verandering nodig om ervoor te zorgen dat het aantal dak- en thuislozen afneemt. Huisvesting is immers een mensenrecht dat niet alleen beschikbaar moet zijn voor de hoogste bidder.

BIJ1 stelt de volgende oplossingen voor om te zorgen dat iedereen prettig, betaalbaar en veilig kan wonen.

WONEN IS EEN BASISRECHT

- 1 Er worden meer sociale huurwoning gebouwd. Grond voor deze woningen komt onder andere beschikbaar door het actief verwerven van private grond door de gemeente.
- 2 Er worden voldoende betaalbare woningen gebouwd voor starters, studenten en jongeren die niet meer thuis willen en kunnen wonen.
- 3 De gemeente gaat de verkoop van sociale huurwoningen door woningcorporaties tegen. Dit wordt onder andere gedaan door het rekken van de **uitponddtermijn**.
- 4 Minstens 50% van de nieuwe woningen is bestemd voor de sociale huur. Van deze woningen wordt 30% beschikbaar gesteld voor kwetsbare groepen. Dit percentage kan verder worden verhoogd voor wijken waar in verhouding weinig sociale huurwoningen zijn.
- 5 Het weigeren van een sociale huurwoning, bijvoorbeeld vanwege een ontoegankelijke omgeving of door maatschappelijke isolatie, mag geen invloed meer hebben op iemands urgentiestatus.
- 6 De gemeente gaat actiever op leegstand controleren en gaat bij constatering over tot beboeting. Bij deze controles wordt streng gelet op **verborgen leegstand**. Waar mogelijk wordt leegstand gevorderd en gebruikt voor (tijdelijke) bewoning.
- 7 De gemeente stopt met de verkoop van eigen grond aan derden. Daarnaast streeft het naar een sterke verduurzaming van gemeentelijke woningen. Op die manier krijgen huurders van gemeentelijke panden een langetermijnperspectief en wordt er voorkomen dat huizen worden uitgeleefd. Ook wordt voorkomen dat de panden worden verkocht aan de hoogste bidder die het maken van winst als doel heeft.
- 8 De gemeente gaat zo ruim mogelijk gebruik maken van **onteigeningswetgeving**. Zo heeft het meer zeggenschap over wat er in de gemeente gebeurt met betrekking tot bebouwing of ander grondgebruik.
- 9 De **opkoopbescherming** treedt per direct in werking. Zo kunnen beleggers goedkope en middeldure koopwoningen niet meer zomaar opkopen om ze vervolgens te verhuren.
- 10 De gemeente gaat eisen stellen aan verhuurders. Er komt een **verhuurdersvergunning** in de Algemene Plaatselijke Verordening. Daarmee kan de gemeente - ook zonder klachten van individuele huurders - optreden tegen verhuurders die discrimineren, intimideren en de regels niet naleven.
- 11 Vakantieverhuur via platformen zoals Airbnb of Booking.com wordt actief tegengewerkt. Dit verschijnsel zorgt ervoor dat minder Utrechters een

woning kunnen krijgen. Ook leidt het tot gentrificatie, omdat huizenprijzen stijgen in wijken waar veel **platformverhuur** is.

- 12 Binnen de gemeente Utrecht wordt het kraakverbod door de veiligheidsdriehoek niet gehanteerd. Ontruimingen worden niet toegepast. Eigenaren van panden worden geïnformeerd over mogelijke oplossingen, zoals een gebruiksovereenkomst tussen de eigenaar en krakers. Het doen van aangifte wordt daarnaast ontmoedigd.
- 13 *Het Huurteam Utrecht* – dat huurders helpt bij problemen met hun huurwoning of de verhuurder - wordt uitgebreid. Zo kan het team meer huurders ondersteunen. Met campagnes wordt aan meer bewoners

bekend gemaakt dat het Huurteam hen kan helpen met problemen over huurwoningen en verhuurders.

- 14 De gemeente pakt racisme en discriminatie op de woningmarkt harder aan. Dit wordt actief gehandhaafd door het inzetten van mystery guests en het invoeren van verhuurdersvergunningen.
- 15 De gemeente spreekt onderwijsinstellingen aan op hun verantwoordelijkheid voor het huisvesten van internationale studenten. Het is onverantwoord om internationale studenten aan te trekken zonder hun huisvesting te kunnen bieden.

STOP DE GENTRIFICATIE

- 1 De gemeente gaat het huidige racistische en klassistische gentrificatiebeleid tegen. Woningen worden niet meer gesloopt zonder steun van een expliciete meerderheid (>70%) van de bewonerscommissie. Zo wordt voorkomen dat gemeenschappen onnodig worden ontwricht.
- 2 De gemeente voert actief een **degentrificatiebeleid** uit. In plaats van dure woningen te bouwen in armere wijken, wordt de bouw van sociale huurwoningen in dure wijken gestimuleerd. Hierdoor ontstaat er een eerlijke verdeling van het woningaanbod in Utrecht.
- 3 Er wordt geen onderscheid gemaakt bij het opknappen en onderhouden van wijken. Kwetsbare buurten hebben net zo veel recht op recreatie, bereikbaarheid en groen als duurdere wijken. Een vitale woonomgeving is essentieel voor het welzijn in de buurt. Het opknappen van een wijk mag niet leiden tot huurstijgingen.
- 4 Bij de sloop van gebouwen wordt het recht op terugkeer van de oorspronkelijke bewoners altijd gewaarborgd. Tijdens de sloop wordt hun passende (tijdelijk) vervangende woonruimte aangeboden in de buurt. De bewoners hebben het recht om terug te keren naar de nieuwe woningen zonder dat er sprake is van een huurstijging.

- 5 Bij het verbouwen van (leegstaande) panden biedt de gemeente ruimte aan bewonersinitiatieven of innovatieve woonvormen.
- 6 De gemeente stimuleert lokale wooncorporaties om zich democratisch te organiseren. Bewoners krijgen hierdoor direct invloed op het beleid van de corporaties en meer zeggenschap over hun eigen woningen. Het bouwen en beheren van woningen wordt weer de kerntaak van de corporaties. Het maken van winst wordt tegengegaan.
- 7 Huurders krijgen op buurtniveau toegang tot een platform van onafhankelijke deskundigen met betrek-

RUIMTE IN DE STAD

- 1 Utrecht is en blijft een 'open stad' met voldoende ruimte voor culturele vrijplaatsen. Er blijft ruimte voor kunstenaars in lege bedrijfspanden, scholen, of andere woningen die niet geschikt zijn voor gezinnen.
- 2 Buurten worden weer zelfvoorzienend. Er wordt gestreefd naar beschikbaarheid van buurtwinkels, bibliotheken, buurthuizen, jeugdhonken, verenigings- en sportruimten, kinderspeelplaatsen en plekken waar ouderen kunnen samenkomen. Er worden meer ontmoetingsplaatsen voor ouderen en eenzame alleenwonenden gecreëerd. Buurten krijgen meer autonomie in het opzetten en onderhouden van deze voorzieningen.
- 3 Culturele iconen van de stad worden behouden en worden meegenomen

king tot pandverwaarlozing. Voor zaken zoals voortdurende schimmel- of vochtproblematiek kunnen huurders bij dit platform terecht. Buurtcentra gaan hierin een belangrijke rol spelen.

- 8 Het personeelsbestand van woningcorporaties, inclusief het middenmanagement en managementteam, wordt een afspiegeling van de samenleving. De gemeente zorgt ervoor dat diversiteit en representatie een topprioriteit wordt binnen woningcorporaties.

in nieuwe plannen voor gebiedsontwikkeling. Een cultureel icoon dat moet worden behouden is muzikaal centrum 'dB's'. De eigenaar van het gebouw waarin dB's is gevestigd dient financiële en organisatorische zorg te dragen voor het behoud van het muzikale centrum. De gemeente ziet hierop toe.

- 4 Er komen meer mogelijkheden voor woongroepen, centraal wonen en andere niet-gebruikelijke woonvormen. Dit kan via zelfbeheer of via bestaande (democratische) woningcorporaties. Hierbij wordt in de gaten gehouden dat deze huizen niet misbruikt worden om de woningnood ondeugdelijk op te lossen. Ook mag dit geen negatief effect hebben op woonwagengewoners.

- 5 De gemeente zorgt ervoor dat kwetsbare groepen mensen ook in een woonwijk kunnen wonen. De

gemeente stimuleert initiatieven, zoals gemengd wonen, die dit samenwonen mogelijk maken.

BETAALBAAR WONEN WORDT WEER DE NORM

- 1 De middeninkomens moeten betaalbaar kunnen huren. Deze groep is nu overgeleverd aan de gruwelen van de vrije markt. Daardoor zijn veel mensen ongeveer de helft van hun inkomen kwijt aan huur. De gemeente neemt het voortouw in het reguleren van de vrije huursector, waardoor de huren omlaag kunnen.
- 2 Bij het afgeven van bouwvergunningen door de gemeente worden toegankelijkheid en duurzaamheid bepalende factoren. Ook worden afspraken over de prijzen van (huur)huizen per vierkante meter duidelijk vastgelegd. Dit zorgt voor duidelijkheid en voorkomt onevenredige prijzen voor huizen, zoals op de Wilhelminawerf en de Merwedekanaalzone.
- 3 De gemeente zorgt ervoor dat huurders in Utrecht de afvalstoffenheffing en de rioolheffing in termijnen kunnen betalen. Zo worden mensen ontlast die niet de financiële ruimte hebben om deze kosten in een keer te betalen.
- 4 De gemeente versoepelt en verduidelijkt de voorwaarden om in aanmer-

king te komen voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Indien nodig biedt de gemeente administratieve ondersteuning aan mensen die hiervoor in aanmerking komen.

- 5 Er wordt een 'APK-keuring' ingevoerd in de vrije sector om de kwaliteit van woningen te toetsen en te waarborgen. Bovendien komt er een onafhankelijk meldpunt voor klachten en misstanden waar huurders in de vrije sector terecht kunnen. Hier kunnen ze hun huisbaas aansprakelijk houden voor achterstallig onderhoud, onveiligheid, intimidatie en andere misstanden.
- 6 De gemeente voert een verhuurvergunning met kwalificatie-eisen in om huurders te beschermen tegen kwaadwillende verhuurders.
- 7 Utrecht gaat er alles aan doen om tijdelijke huurcontracten te voorkomen. Vaste huurcontracten wordt weer de norm.

TOEGANKELIJK WONEN

- 1 De gemeente zet een fonds op voor het verduurzamen en het toegankelijk maken van woningen.
- 2 De gemeente zorgt ervoor dat zoveel mogelijk bestaande woningen geschikt worden gemaakt voor mensen met een beperking. Het VN-verdrag Handicap is hierin het uitgangspunt.
- 3 Alle nieuwbouwwoningen moeten zowel binnenshuis als buitenshuis toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers en moeten bewoonbaar zijn voor mensen met een beperking.
- 4 Bij de bouw en toewijzing van woningen moet nadrukkelijk rekening worden gehouden met de sensorische behoeften van bewoners. Dit kan door neurodivergente mensen voorrang te geven op woningen in rustige wijken en aanvullende geluidsisolatie te vergoeden.
- 5 Toegankelijke woningen worden beschikbaar voor alle mensen die vanwege hun beperking een toegankelijke woning nodig hebben. Er wordt geen minimumleeftijd voor bewoners gesteld.

NIEMAND OP STRAAT

- 1 Het is onacceptabel dat mensen leven zonder dak boven hun hoofd. De gemeente realiseert per direct voldoende gratis opvangplekken voor dak- en thuislozen. Dit geldt ook voor zelfredzame dak- en thuislozen. Hierbij is individuele privacy een topprioriteit. Bestaande projecten zoals 'Housing First', waarbij dak- en thuislozen intensief worden begeleid en worden voorzien van een woning, worden tot norm gemaakt en verder uitgebreid.
- 2 De gemeente heeft afspraken met woningcorporaties over het beschikbaar stellen van sociale huurwoningen aan mensen die uitstromen uit opvanginstellingen of andere vormen van beschermd wonen. De gemeente ziet erop toe dat deze afspraken worden nageleefd.
- 3 Wanneer er sprake is van een betalingsachterstand mogen inwoners niet worden afgesloten van elektriciteit, gas, water, internet of andere basisrechten. In dergelijke gevallen treedt de gemeente op als bemiddelaar tussen de bewoner en het toelevingsbedrijf.
- 4 De gemeente respecteert het recht van Roma en Sinti om in woonwagens te wonen. Daarnaast wordt er actief en ruimhartig meegewerkt aan het creëren en faciliteren van woonlocaties voor hen.
- 5 Er wordt woonruimte gereserveerd voor statushouders. Ook is er ruimte

beschikbaar voor mensen die met spoed een andere woning nodig hebben, zoals voor mensen die mishandeld worden.

- 6 De gemeente ondersteunt initiatieven, zoals *Kamers met Aandacht*, die kwetsbare jongeren aan een woonruimte helpen en hen helpen zelfstandig te worden.

WONINGEN WORDEN DUURZAAM

- 1 In 2030 is 100% van alle koop- en huurwoningen hoogwaardig geïsoleerd. De gemeente schrijft daarvoor middelen en bindende doelen voor aan woningcorporaties en verhuurders. De gemeente garandeert dat mensen met lagere inkomens niet voor de kosten opdraaien.
- 2 In 2030 zijn alle huurwoningen naar minimaal energielabel B gerenoveerd. Huurders mogen niet voor de kosten van de renovaties opdraaien. Nieuwbouwwoningen hebben direct minimaal energielabel B. De gemeente legt hier nadruk op in haar klimaatbeleid.
- 3 Groene daken met zonnepanelen wordt de norm voor alle nieuwbouw en reeds bestaande gebouwen. Zo wordt overtollig water opgevangen, wordt er gezorgd voor verkoeling in de hitte, wordt de biodiversiteit vergroot en wordt duurzame energie opgewekt.
- 4 In 2030 zijn alle gebouwen, waarvan het mogelijk is, van het aardgas gehaald. Dit is in tegenstelling tot het landelijk klimaatakkoord, waar dit pas in 2050 geldt. Zo lang kan er niet gewacht worden.

LEEGSTAND IN DE BINNENSTAD

- 1 De binnenstad kampte al met leegstand en dit is door de pandemie toegenomen. De gemeente moet kleine ondernemers ondersteunen om zich in de binnenstad te vestigen. Het is onacceptabel dat de gemeente vooral sympathiseert met vastgoedeigenaren en winst centraal stelt. Hierdoor staat de levendigheid van de binnenstad niet centraal, maar wordt geld boven mensen gesteld. Eigendom van winkelpanden door de gemeente wordt nagestreefd.
- 2 Kleine ondernemers worden in staat gesteld om de winkelpanden in de binnenstad waarin zij gevestigd zijn op afbetaling op te kopen.

HOOFDSTUK 3

WERK, INKOMEN, ECONOMIE EN BESTAANSZEKERHEID

WELZIJN BOVEN WINST

BIJ1 vindt dat iedereen recht heeft op een menswaardig leven. De huidige kapitalistische economie staat haaks op de idealen van BIJ1. De economie moet gericht zijn op het welzijn van iedereen. Op dit moment is het echter gericht op het produceren van goederen en diensten die op de korte termijn de meeste winst opleveren voor private bedrijven. Op de lange termijn gaat dit ten koste van mens en milieu. De economie moet draaien om het algemeen welzijn en niet om het maken van winst. We werken om te leven, we leven niet om te werken.

De economie moet eerlijk en ethisch verantwoord zijn. Daarom staat BIJ1 voor een economie waarbij alles wat er gemaakt en geleverd wordt, eerlijk over iedereen verdeeld wordt. Elke vorm van arbeid moet rechtvaardig beloond worden. Dit geldt ook voor vrijwilligerswerk, mantelzorg en huishoudelijk werk. Daarnaast heeft iedereen in hun werk recht op eigenaarschap, zeggenschap, zelfbeschikking en menswaardige werkomstandigheden en uren. Ieder mens moet respectvol en gelijkwaardig behandeld worden, voor uitsluiting of discriminatie is geen plek.

BIJ1 vindt dat niemand, in geen enkele situatie, in gebrek mag leven. Dit geldt ook voor mensen die niet kunnen werken of die met schulden leven. BIJ1 gaat ervan uit dat iemand die werkloos is of een afstand heeft tot de arbeidsmarkt hier niet de schuld voor draagt. Deze personen hebben juist

meer hulp nodig om hun plek te vinden. Dit is bij uitstek een rol voor de gemeente. Deze mensen steken we de hand toe en benaderen we niet met wantrouwen.

De kapitalistische economie wordt gekenmerkt door de obsessie met economische groei en met een groeiende ongelijkheid in de samenleving. Dit zorgt ervoor dat mensen die niet binnen de gender-, seksuele, fysieke, culturele of cognitieve normen vallen het extra zwaar hebben. Voor BIJ1 is het gebrek aan respect en aan een gelijkwaardige behandeling van deze groepen mensen onacceptabel. Ook in Utrecht zijn deze problemen helaas nog aan de orde van de dag.

De gemeente moet per direct in actie komen tegen de onrechtvaardigheden in onze economie, zodat iedereen een fatsoenlijk en menswaardig leven kan leiden. Daarom draagt BIJ1 de volgende punten aan.

WERK EN INKOMEN

- 1 De gemeente maakt voor 2025 een einde aan loon- en inkomensongelijkheid tussen verschillende gender-identiteiten. De gemeente stimuleert bedrijven waarmee ze samenwerkt om deze ongelijkheid ook te bestrijden. Vakbonden worden gesteund in hun strijd met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten door binnen deze vereniging te lobbyen.
- 2 De gemeente steunt, waar mogelijk, de strijd van vakbonden voor betere beloning van ondergewaardeerd werk in de (semi)publieke sector, zoals in de zorg, het onderwijs en het openbaar vervoer. Dit vertaalt zich niet alleen in gepast loon, maar ook in fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden. Op die manier wordt de waardering voor deze werknemers getoond door middel van daden en niet enkel door woorden of applaus. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door de eerlijke beloning en goede arbeidsvoorwaarden aan de eigen medewerkers te geven.
- 3 De gemeente zet in op vaste dienstverbanden. Mensen die werken via uitzendbureaus of die flexwerken voor een opdrachtgever krijgen de kans om direct in dienst te treden bij de opdrachtgever. Voor uitzendbureaus is het niet toegestaan om contractueel een specifieke termijn of een minimum aantal uren op te geven voordat een werknemer kan overstappen naar een opdrachtgever. De gemeente neemt hierin het voortouw en zorgt ervoor dat dergelijke termijnen en uren geschrapt worden uit de contracten van alle bedrijven waarmee ze samenwerkt of waaraan ze opdrachten uitbesteedt.
- 4 De gemeente helpt zorginstanties, onderwijsinstellingen en het openbaar vervoer om goede arbeidsvoorwaarden te stellen. Hierdoor kunnen meer vaste dienstverbanden en een beter inkomenszekerheid worden gegarandeerd.
- 5 De gemeente zet zinvol onbetaald werk, indien mogelijk en gewenst door de vrijwilliger, om in betaalde arbeidsplaatsen bij de gemeente.
- 6 Bij stages hoort het leren centraal te staan. Stagiairs zijn geen (goedkope) arbeidskrachten. Er komt altijd een eerlijke vergoeding voor stages bij de gemeente. De gemeente stimuleert dit ook bij andere bedrijven waar zij invloed op kan uitoefenen. Bij stageverplichtingen wordt waar nodig en wenselijk gewerkt met toewijzingen. Het bemachtigen van een stageplek mag niet geheel afhankelijk zijn van sollicitatiesucces.
- 7 De gemeente bestrijdt constructies, zoals werkervaringsplaatsen, waardoor bedrijven werknemers minder loon kunnen betalen.

PARTICIPATIEWET

- 1 Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. BIJ1 vindt echter dat mensen niet koste wat het kost aan het werk moeten worden gezet, maar dat samen met hen gekeken moet worden naar passend werk. Het welzijn van mensen wordt op die manier ook vergroot. De gemeente is verantwoordelijk voor persoonlijke begeleiding naar passend werk.
- 2 Iedereen heeft recht op een fatsoenlijke bestaanszekerheid. Daarom zal de gemeente mensen met een uitkering volledig gelijkwaardig en met respect behandelen. Mensen in de bijstand moeten niet meer bang hoeven te zijn voor sancties of andere repressieve maatregelen.
- 3 De gemeente zal niet handhaven op de kostendelersnorm.
- 4 Vrijwilligerswerk is ook werk en wordt zo erkend.
- 5 De gemeente zorgt ervoor dat de wachttijden voor het verstrekken van een bijstandsuitkering stevig worden verkort.
- 6 Persoonlijke ontwikkeling is in het belang van ons allemaal. De gemeente steekt daarom meer geld in volwaardige scholingsprogramma's voor mensen zonder werk en voor mensen die een carrièreswitch willen maken. Werkgevers uit sectoren met personeelstekorten zullen meebetalen aan de scholing van goed personeel.
- 7 Voor mensen die er behoefte aan hebben zet de gemeente in op 'Sociale Ontwikkelorganisaties'. Zo worden mensen met een beperking geholpen aan duurzaam, passend werk met begeleiding en met fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden. Deze organisaties bieden beschut werk, begeleiding naar werk op de reguliere arbeidsmarkt en andere vormen van begeleid werk. Dit moeten organisaties zijn die zich aan de winstwerking van de markt onttrekken en waar geen andere commerciële belangen spelen.
- 8 Mensen die arbeidsongeschikt zijn en daarmee onterecht in de bijstand zitten worden door de gemeente beter begeleid. Hun behoeften en wensen staan daarbij centraal.
- 9 Dwangarbeid en onbetaald werk dat betaald werk verdringt wordt niet meer uitgevoerd. Alle contacten met bedrijven en organisaties die dit faciliteren worden verbroken en excuses en financiële schadevergoedingen worden aangeboden aan mensen die hebben geleden onder deze wanpraktijken.

INCLUSIVITEIT EN TOEGANKELIJKHEID

- 1 Inclusiviteit wordt bevorderd door werk op een gelijkwaardige manier te verdelen tussen mensen van verschillende genderidentiteiten. De gemeente start een campagne om de bevolking te stimuleren om betaald en onbetaald werk te herverdelen tussen partners.
- 2 Kinderopvang wordt gratis voor alle ouders die in de gemeente wonen.
- 3 Het faciliteren van kolfruintes en ruimtes om te bidden op de werkvloer wordt in de gemeente sterk gestimuleerd en gecontroleerd.
- 4 Bij de gemeente en de semioverheid wordt de mogelijkheid tot een transitieverlof voor trans personen ingesteld. Het transitieverlof hoeft niet in een keer opgenomen te worden. De gemeente bepleit dit verlof bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en stimuleert het in het lokale bedrijfsleven.
- 5 Bij de gemeente en de semioverheid wordt de mogelijkheid tot een transitieverlof ingesteld.
- 6 Werkplekken bij de gemeente en haar partners zullen voldoen aan toegankelijkheidseisen. Thuiswerken wordt gefaciliteerd en aangeboden. Eventuele kosten worden vergoed.
- 7 Arbo-functionarissen dienen competent te zijn in het ondersteunen van mensen met een beperking. De wensen van de werkzoekende, en niet die van de werkgever, staan daarbij centraal.
- 8 Mensen met een (onzichtbare) beperking krijgen bij de lokale overheid evenveel betaald als mensen zonder beperking met dezelfde functie. Het wel of niet hebben van een (onzichtbare) beperking mag geen invloed hebben op de betaling voor hetzelfde werk.

DISCRIMINATIE EN DIVERSITEIT

- 1 De gemeente houdt bedrijven en organisaties die zich schuldig maken aan discriminatie verantwoordelijk. Bij vermoedens van arbeidsmarktdiscriminatie en bij overtredingen van het arbeidsrecht licht de gemeente de Nederlandse Arbeidsinspectie in. Als dat geen effect heeft zet de gemeente in op het stopzetten van subsidies en samenwerkingsverbanden.
- 2 De gemeente faciliteert een test met een onafhankelijk waarderingssysteem waarin diversiteit in bedrijven en organisaties wordt beoordeeld. De resultaten hiervan worden, onder andere, op de website van de gemeente gepubliceerd. Uiteraard wordt de (semi)overheid als organisatie ook meegenomen in de beoordeling.

- 3 Ongedocumenteerde mensen die te maken krijgen met geweld, dwang of andere misstanden op het werk moeten dit kunnen melden bij de ondernemingsraad, de HR-manager of bij de Nederlandse Arbeidsinspectie. Ze mogen hierdoor geen risico lopen op uitzetting. De gemeente zorgt ervoor dat dergelijke zaken serieus worden genomen, dat ze worden onderzocht

en dat er sancties worden opgelegd wanneer onveilige situaties worden vastgesteld.

- 4 De gemeente zorgt voor toegankelijke en beschikbare informatie over de rechten van arbeidsmigranten en let intern scherp op een correcte uitvoering hiervan.

SEKSWERK IS WERK

Werkplekken voor sekswerkers worden in Utrecht steeds schaarser. Met het sluiten van het Zandpad in 2013 en de tippelzone in 2021, is er in de stad onvoldoende ruimte beschikbaar voor sekswerkers om hun werk te kunnen doen.

- 1 Sekswerkers krijgen volledige zeggenschap in het gemeentelijk beleid over sekswerk.
- 2 De gemeente zorgt voor toegankelijke en beschikbare informatie over de rechten van sekswerkers. Dit is voor sekswerkers en gebeurt in samenwerking met sekswerkers.
- 3 De gemeente garandeert dat de arbeidsrechten van sekswerkers gelijk zijn aan die van andere zelfstandigen en werknemers, ondanks dat dit op landelijk niveau nog niet goed is geregeld. Sekswerk wordt in Utrecht een baan waar alleen werkplek gerelateerde regels (hygiëneregels) voor nodig zijn.
- 4 De vergunningseis voor zelfstandige sekswerkers wordt opgeheven. Sekswerkers krijgen de mogelijkheid om vanuit huis te werken. Daarbij stelt

de gemeente hen in staat diensten bij derden in te kopen, zonder dat die partij gecriminaliseerd wordt.

- 5 Sekswerkers worden nooit verplicht om bijzondere persoonlijke informatie te delen of om zich te laten registreren. Indien de voorgestelde Wet regulering sekswerk wordt aangenomen gaat de gemeente deze niet handhaven.
- 6 De gemeente vergemakkelijkt het vergunningstelsel voor exploitanten. Als sekswerkers in Utrecht het willen, moet het makkelijker zijn om werkplekken te creëren waar zij kunnen werken met gedeelde voorzieningen en in nabijheid van collega's.

BESTAANSZEKERHEID

Armoede is vaak onzichtbaar, maar ook in Utrecht komt het voor. 15% van de Utrechtse huishoudens leeft onder de armoedegrens. Veelal is er niet een enkele manier om armoede te bestrijden.

- 1 In het garanderen van bestaanszekerheid voor alle inwoners van Utrecht pleit BIJ1 ervoor dat wordt gekeken naar persoonlijke situaties van mensen. Zij moeten zich niet aanpassen aan de standaarden van de gemeente, maar de gemeente kijkt met mensen naar de beste situatie die voor hen kan worden gecreëerd.
- 2 De U-pas is beschikbaar voor iedereen die in Utrecht staat ingeschreven en die minder dan modaal inkomen verdient. Dit geldt ook voor ongedocumenteerde mensen en dak- of thuislozen.
- 3 De gemeente ondersteunt bestaansde initiatieven die via netwerken in contact staan met mensen in de wijk. De gemeente biedt werkruimtes en financiële middelen. Dit zal via buurtteams gerealiseerd worden.
- 4 Alleenstaande ouders die in financiële en/of logistieke problemen komen, worden actief ondersteund door de gemeente. Hierbij worden ze niet onderworpen aan de **Wet maatschappelijke ondersteuning**.

EINDE AAN DE SCHULDENECONOMIE

- 1 Er wordt een eind gemaakt aan de schuldeneconomie. Het geld dat daarin omgaat wordt gebruikt om mensen daadwerkelijk te helpen. Er wordt niet samengewerkt met commerciële incassobureaus, maar enkel met organisaties zonder winstoogmerk.
- 2 Er komt een centraal meldpunt waar inwoners van Utrecht kunnen aangeven dat zij hulp nodig hebben met de aanpak van hun schulden. De gemeente biedt maatwerk voor de situatie van de hulpzoekende en communiceert hoe gemeentelijke regelingen oplossingen kunnen bieden. Het centrale meldpunt is van belang, omdat het zicht geeft op herhaaldelijke onrechtvaardigheid rondom schulden. Zo kan eerder gehandeld worden om wantoestanden, zoals bij het toeslagenschandaal, te voorkomen.
- 3 De gemeente neemt schulden vaker over, zodat er maar een schuldeiser is en zodat schulden niet oplopen. Ook saneert de gemeente vaker schulden, zodat mensen een nieuwe start kunnen maken. Er komt een laagdrempelig schuldenloket. Hier onderhandelt de gemeente zelf met de schuldeisers vanuit het belang van de schuldenaar. Informatie hierover is

laagdrempelig, toegankelijk en breed verkrijgbaar (in bijvoorbeeld gemeentepanden, bibliotheken of buurthuizen).

- 4 Het voorkomen van schulden wordt op buurtniveau gestimuleerd. Buurtteams weten wat er speelt in een wijk. Door jongeren te informeren over schulden en door te investeren in algemeen welzijn en sociaal werk in de wijk, zetten de teams zich in om

schulden te voorkomen en onder de aandacht te brengen.

- 5 De gedeelde verantwoordelijkheid van schuldeisers voor schulden wordt wettelijk vastgelegd. Hierdoor dwingt de gemeente schuldeisers tot het stoppen van het heffen van rentes en het verkopen op afbetaling als winstmodel. Kwijtschelden van schulden wordt gestimuleerd.

ZEGGENSCHAP

De economie moet ervoor zorgen dat iedereen de basisbehoeften kan vervullen. Ook moet het vanzelfsprekend zijn dat mensen invloed hebben op hun werk.

- 1 Werknemers krijgen meer zeggenschap over hun werk, doordat bedrijven democratischer zullen worden bestuurd. Gemeentelijke diensten of volle eigendom deelnemingen worden niet geprivatiseerd. Waar nodig wordt bij wanbeleid de gehele directie vervangen.

INTERNATIONALE STANDAARDEN

- 1 De gemeente zet zich, waar mogelijk, in om ervoor te zorgen dat Nederland niet langer geldt als belastingparadijs voor wapenproducenten en de industrie van militaire technologieën. Dit gebeurt onder andere door het tegengaan van de vestiging van wapenbedrijven in Utrecht, ongeacht of dit een brievenbus, een kantoor of een andere vorm van bedrijvigheid is.
- 2 De gemeente handhaaft streng op VN-lijsten, zoals **Boycott, Divestment, Sanctions**, en op lijsten die bedrijven aanmerken als klimaatvertreders. Bedrijven die zich in Utrecht willen vestigen worden gecontroleerd op klimaatverantwoordelijk en ethisch gedrag.
- 3 De gemeente verleent geen diensten aan bedrijven die in strijd met de **OESO-richtlijnen** of **UN Guiding Principles** handelen.
- 4 Het voldoen aan OESO-richtlijnen en de UN Guiding Principles wordt opgenomen als voorwaarde voor het gemeentelijke inkoopbeleid.

5 In het programma van eisen voor gemeentelijke aanbestedingen worden mensenrechten en duurzaamheid als bindende voorwaarden opgenomen.

6 De gemeente gaat geen stedenbanden of internationale samenwerkingen aan met overheden of overheidsinstellingen van landen die, volgens internationaal recht, gebieden illegaal koloniseren en/of oorspronkelijke volkeren onderdrukken. Ook neemt de gemeente geen deel aan handelsmissies naar de desbetreffende landen.

GEEN PLAATS VOOR SYMBOOLPOLITIEK

Wie in Utrecht om zich heen kijkt, ziet al snel de gevolgen van de klimaatcrisis. Volgelopen straten na weer een stortbui waarop de stad niet is voorbereid en steeds warmer wordende zomers, waardoor we met airco's, ventilatoren en dichtgetrokken gordijnen verkoeling zoeken. Dode bomen die de lange periodes van droogte niet hebben overleefd, gebouwen in de binnenstad die verzakken doordat de lage grondwaterstand leidt tot bodemdaling en omgevallen bomen, gebroken ramen en weggewaaide daken na een heftige storm. Voor velen voelt de klimaatcrisis als een ver-van-mijn-bed-show. Toch is de impact van klimaatverandering al te merken in Utrechtse achtertuinen. Er is geen tijd meer om het aanpakken van de klimaatcrisis verder voor ons uit te schuiven. We moeten ons serieus voorbereiden op de extremere weersomstandigheden als gevolg van de klimaatcrisis.

In Utrecht is op 12 juli 2019 de klimaatcrisis uitgeroepen. Dit bleek vooral een symbolische actie te zijn, omdat het niet tot ander beleid heeft geleid. Met symboolpolitiek los je geen problemen op. Ook de klimaatcrisis niet. Als gemeente voegen we nu de daad bij het woord en voeren we concrete en ambitieuze actiepunten uit. BIJ1 is van mening dat de gevolgen van de klimaatcrisis alleen door een radicale, sociale, dekoloniale en antikapitalistische aanpak zoveel mogelijk beperkt kunnen worden. BIJ1 wil in Utrecht niet alleen de gevolgen van de klimaatcrisis

op een eerlijke manier voor alle inwoners aanpakken, maar erkent ook de rol van de mens in het veroorzaken van de crisis. Grondstoffen en producten kunnen niet langer oneindig gewonnen en gebruikt worden. BIJ1 zet in op een Decolonial Green Deal en heeft klimaatrechtvaardigheid als doel. Zo zorgen we ervoor dat de mensen die het minst aan de klimaatcrisis hebben bijgedragen, hier niet het meeste onder lijden. Het aanpakken van de klimaatcrisis mag nooit sociaaleconomische ongelijkheden in de hand werken. Ook in eerder hoofdstukken zijn

maatregelen opgenomen voor het bestrijden van de klimaatcrisis of het voorbereiden op de gevolgen hiervan. Dit is beschreven in *Wonen*, maar ook in de hoofdstukken

Infrastructuur, publieke ruimte en sport, in *Asiel en migratie* en in *Werk, inkomen, economie en bestaanszekerheid*.

KLIMAATCRISIS

- 1 De gemeente erkent dat de klimaatcrisis ook lokaal vergaande, negatieve gevolgen heeft en niet alleen een probleem van ver weg is. Het uitroepen van een crisis vraagt om concrete en radicale actie die niet alleen naar de gevolgen kijkt, maar het probleem bij de wortel aanpakt. De gemeente zal deze actie ondernemen. BIJ1 accepteert symboolpolitiek, zoals *greenwashing*, uiteraard niet. Hier spreken we ons tegen uit.
- 2 De gemeente doet uitgebreid onderzoek naar de voorspelde en al bestaande gevolgen van de klimaatcrisis op lokaal niveau. Het brengt in kaart welke impact de gevolgen kunnen hebben op verschillende delen van Utrecht. De gemeente werkt aan het toekomst- en klimaatbestendig maken van stadsdelen bij extreme weersomstandigheden, zoals bij overstromingen, extreme hitte of droogte, storm, zware regenval, enzovoorts. De effecten voor mens en natuur worden hierbij meegenomen.
- 3 Er komt een grootschalig onderzoek dat nieuw en bestaand beleid toetst op duurzaamheid en de impact op klimaat, milieu, natuur en dier.
- 4 Waar mogelijk houdt de gemeente in Utrecht gevestigde (internationale) bedrijven, die klimaatschade en humanitaire rampen veroorzaken, verantwoordelijk voor misdaden tegen mens en natuur.
- 5 De gemeente zet harder in op het opsporen van bedrijven die binnen Utrecht de milieuregels overtreden. Dit gaat bijvoorbeeld over bedrijven die schadelijke stoffen dumpen. Bedrijven die in Utrecht gevestigd zijn, maar die buiten de gemeentegrenzen milieuregels overtreden, worden ook in Utrecht verantwoordelijk gehouden. De gemeente stelt samen met de provincie strengere regels op om overtreders aan te pakken.
- 6 Utrecht gaat meer samenwerken met andere gemeenten om kennis uit te wisselen over klimaatverandering. Dit is zowel in nationaal als internationaal verband.

- 7 Onder begeleiding van lokale klimaatexperts worden op buurtniveau met regelmaat gesprekken en bijeenkomsten georganiseerd over de gevolgen en gewenste oplossingen van de klimaatcrisis. Dit wordt door de buurt gedragen en bestuurd,

met financiële en materiële steun van de gemeente. De gesprekken en bijeenkomsten hebben als doel om buurtbewoners te betrekken bij het gemeentelijke klimaatbeleid en om ervoor te zorgen dat dit beleid te allen tijde rechtvaardig blijft.

BEDRIJVGHEID

- 1 De Utrechtse economie is er voor iedereen en moet *ecosocialistisch* en *circulair* worden. De gemeente moet niet sturen op groei door middel van winst, maar moet vooral kijken naar groei van welzijn voor de inwoners. Hierbij moet rekening worden gehouden met het *ecologisch plafond*, verduurzaming en een rechtvaardige behandeling van alle inwoners.
- 2 De gemeente moet sterk inzetten op snelle en grondige ‘vergroening’ van alle bedrijven in Utrecht.
- 3 Ecologisch verantwoord en sociaal werken komt centraal te staan binnen het aanbestedingsbeleid van de gemeente Utrecht.

ENERGIETRANSITIE

- 1 De kosten van de energietransitie worden betaald door de vervuilers.
- 2 Utrecht wordt een fossielvrije gemeente. Uiterlijk voor 2030 staat de lokale uitstoot van broeikasgassen op nul. Het openbaar vervoer in de gemeente moet dan ook volledig elektrisch zijn.
- 3 Er komt per direct een reclameverbod voor de fossiele industrie in de openbare ruimte en in het onderwijs.
- 4 De gemeente stopt per direct alle subsidies voor de fossiele industrie en biomassacentrales en laat deze ook op andere manieren niet toe.
- 5 Wanneer de klimaatdoelstellingen van de gemeente niet alleen door zonne-energie kunnen worden behaald, wordt het aangevuld met windenergie. Dit gebeurt eventueel in regionaal verband. Hierbij wordt extra goed rekening gehouden met de mogelijke belasting van windmolens op mens en natuur. BIJ1 stimuleert tevens zoveel mogelijk inspraak en initiatieven van omwonenden.

LUCHTKWALITEIT

- 1 De gemeente meet actief de luchtkwaliteit in verschillende delen van de stad. Ook wordt de mogelijkheid voor het zuiveren van de lucht onderzocht. In het hoofdstuk *Infrastructuur, publieke ruimte en sport* wordt aangegeven welke maatregelen worden genomen om luchtvervuiling tegen te gaan.
- 2 Voor eind 2022 komt er in heel Utrecht een vuurwerkverbod voor particulieren. Tijdens de jaarwisseling organiseert de gemeente op centrale plekken vuurwerkshows of lichtshows. In verband met de nadelige gevolgen voor mens en natuur mag er verder nergens vuurwerk worden verkocht of afgestoken. Dit geldt ook voor siervuurwerk.

NATUUR EN WATER

- 1 De gemeente creëert meer ruimte voor natuur in de stad. Dit gebeurt onder andere door het aanpassen van het maaibeleid, waarbij groen zoveel mogelijk wordt behouden. Ook worden er kleine ecosystemen, zoals tiny forests, gecreëerd, wordt de ruimte rondom bomen groener en worden groene delen in straten uitgebreid.
- 2 BIJ1 wil het aantal bomen in de gemeente binnen afzienbare tijd fors uitbreiden. Het doel is om het huidige aantal bomen te verdubbelen en goed te onderhouden. Bij de uitbreiding is er een voorkeur voor een diversiteit aan soorten bomen.
- 3 De biodiversiteit in de stad wordt bevorderd, gewaarborgd en hersteld. Hiervoor wordt actief gewerkt aan herstel en uitbreiding van de natuur in en om de stad. Er wordt specifiek aandacht besteed aan een verscheidenheid van bomen, planten en dieren.
- 4 Het huidige beleid voor de waterafvoer en grondwaterstanden is niet klimaatbestendig en moet worden herzien. De behoefte van de natuur wordt hierin meegenomen.

DE ZORG IS GEEN MARKT

BIJ1 staat voor een zorgsysteem waarbij mensen en zorggebruikers centraal staan. Zorg moet, zonder marktwerking, in handen komen van de overheid. Door marktwerking draait de zorg nu om winstbejag, concurrentie en kostenefficiëntie vanuit het oogpunt van instellingen. Hierdoor zijn de kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg afgenomen, terwijl de zorg tegelijkertijd duurder is geworden. De zorg is geen markt. Goede zorg is noodzakelijk voor iedereen en moet toegankelijk, betaalbaar en rechtvaardig zijn.

Door het eigen risico is de zorg voor een groep mensen onbetaalbaar en onbereikbaar geworden. Vanwege de kosten mijden zij de zorg. Daarnaast wordt veel gemarginaliseerde groepen de toegang tot gepaste zorg ontnomen. LHBTQIA+ personen ervaren vaak een gebrek aan juiste kennis en behandeling in de lokale zorg. Transgenderzorg kampt met lange wachttijden en werkt met een achterhaald en schadelijk model van transgenderidentiteit. Vluchtelingen, ongedocumenteerde mensen en dak- en thuislozen hebben vaak helemaal geen toegang tot broodnodige zorg.

De zorg moet empathischer. Patiënten moeten niet uitsluitend benaderd worden als zieke, maar moeten worden aangesproken in hun kracht. Bij fysieke, mentale of sociale aandoeningen moet de nadruk daarom liggen op veerkracht en eigen regie.

BIJ1 staat voor zekerheid in de zorgsector en voor medezeggenschap en zelfbeschikking over de te ontvangen zorg. Zorgmedewerkers moeten een waardig salaris ontvangen. Ook moeten zij de vrijheid hebben om het vak uit te oefenen zonder te veel tijd kwijt te zijn aan administratieve zaken. De kwaliteit van de zorg wordt gewaarborgd.

Sinds de decentralisatie van zorgtaken van de overheid naar gemeenten is de zorg dichterbij de mens komen te staan. De bovengenoemde punten blijven echter een probleem. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor budgetten, regelgeving en een geschikt klimaat voor zorgorganisaties. Voor een gelijkwaardige, menselijke en veilige zorg in Utrecht stelt BIJ1 het volgende voor.

ZORG GEFACILITEERD DOOR DE GEMEENTE EN GEORGANISEERD IN DE WIJK

- 1 Gemeenschappelijke zorgcentra, waarin verschillende typen zorgaanbieders in hetzelfde gebouw (samen) werken, wordt de standaard. Zorgvragers kunnen hier terecht met iedere zorg- en hulpvraag. Het zorgt voor makkelijk en snel contact tussen partijen, waardoor zorg beter en slimmer georganiseerd kan worden. Gemeenten stellen hiervoor leegstaande panden beschikbaar en bieden voorrang in huisvesting aan zorgorganisaties.
- 2 Om de toegang tot de zorg voor vluchtelingen, ongedocumenteerde mensen en dak- en thuislozen te faciliteren, zet de gemeente een fonds op waarmee zorg die buiten het basispakket valt vergoed kan worden. De toegang wordt verder gefaciliteerd doordat de gemeente laagdrempelige zorgpunten in de wijk creëert.
- 3 Zorginstellingen worden coöperatief georganiseerd. Op die manier kunnen zorgmedewerkers hun eigen beroep, zowel op individueel, organisatie- als sectorniveau, zelf vormgeven. Gemeenten gaan in gesprek met zorgorganisaties en begeleiden het doorvoeren van de veranderingen.
- 4 De eigen bijdrage van de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt afgeschaft om de zorg toegankelijker te maken.
- 5 Bij het toewijzen van zorg, ondersteuning en hulpmiddelen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt maatwerk geleverd. De kosten zijn daaraan ondergeschikt. De zorg is gericht op volwaardige deelname aan de maatschappij.
- 6 Het werk van mantelzorgers moet erkend en geherwaardeerd worden. Dit uit zich in een eerlijke financiële waardering voor hun werk. Hiervoor zal de gemeente een compensatie voor mantelzorgers uittrekken.
- 7 De gemeente maakt het aantrekkelijker voor zorgpersoneel om in Utrecht te werken door gratis parkeervergunningen te geven. Daarnaast gaat de gemeente bestaande gebouwen ombouwen tot woningen voor zorgpersoneel.
- 8 Gemeenten houden zich bezig met ontwikkelingen omtrent collectieve arbeidsovereenkomsten (cao's) om ervoor te zorgen dat hogere salarissen voor zorgprofessionals in cao's worden opgenomen.

TOEGANKELIJKE ZORG

- 1 De gemeente stelt zorggebruikers op de hoogte van de mogelijkheid tot onafhankelijke cliëntondersteuning. Ook wordt het gebruik hiervan vergemakkelijkt. De cliëntondersteuner is een externe partij en komt van buiten het netwerk van een zorggebruiker, omdat het netwerk vaak al zwaar belast is.
- 2 **Ervaringsdeskundigheid** moet in de gemeente het uitgangspunt van de zorg zijn. Dit betekent dat er voor alle groepen mensen expertpanels zijn, waarin mensen op een gelijkwaardige manier kunnen meepraten, meedenken en meebeslissen over gepaste zorg.
- 3 De eigen bijdrage voor opvang na huiselijk geweld wordt afgeschaft.
- 4 De gemeente ondersteunt laaggeletterden in het verwerken en begrijpen van medische informatie.
- 5 De gemeente faciliteert (gebaren) tolken die op aanvraag helpen om medische informatie inzichtelijk te maken. De kosten van deze (gebaren) tolken zijn voor de zorgorganisaties en niet voor de zorgvrager.
- 6 Er komt zelfbeschikking voor mensen die zorg krijgen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning. Iedereen krijgt de vrijheid om te kiezen door welke hulpverlener zij geholpen willen worden.
- 7 Er komen trainingen om zorgmedewerkers bewust te maken van hun (onbewuste) vooroordelen, houding en verwachtingspatronen. Ook worden er protocollen ontwikkeld om racisme, (cis)seksisme en discriminatie op grond van seksuele geaardheid te bestrijden.
- 8 Transzorg wordt meegenomen in de sociaal-medische kaart van de gemeente. Makkelijk bereikbare, lokale transzorg wordt via de GGD gestimuleerd voor extra gemarginaliseerde en moeilijk bereikbare groepen, zoals ongedocumenteerde mensen, vluchtelingen en sekswerkers. Dit wordt in samenwerking met ervaringsdeskundigen ontwikkeld.
- 9 HIV-zorg wordt door middel van campagnes zichtbaar gemaakt voor risicogroepen. Door een lokale aanpak bereiken we deze het best. Hierdoor kan de gemeente inzetten op standaardtesten en vroege behandeling op maat. De campagne is gericht op het aanpakken van het stigma en het voorkomen van besmettingen door het toegankelijker maken van PrEP, een medicijn dat mensen met een verhoogd risico op HIV kunnen gebruiken om te voorkomen dat ze HIV krijgen door seks of het gebruik van injectiemiddelen voor drugsgebruik. De campagne zal ook gericht zijn op het testen van mensen op plekken waar risicogroepen samenkomen en het adequaat behandelen van HIV. De gemeente zal onderzoeken hoe de

toegankelijkheid van HIV-zorg verbeterd kan worden.

- 10 De gemeente onderzoekt welke

MULTIDISCIPLINAIRE ZORG

- 1 Het doel van de zorg moet, volgens BIJ1, het bieden van vraaggestuurde hulpverlening zijn. Zorg moet vanuit verschillende domeinen (multidisciplinair) benaderd worden, omdat zorgvragen vaak bestaan uit meerdere, samenhangende elementen. De gemeente subsidieert multi-

administratieve taken noodzakelijk zijn voor zorgmedewerkers. Waar mogelijk worden deze taken vereenvoudigd en verminderd.

disciplinaire zorg, zodat meerdere probleemvragen tegelijkertijd kunnen worden behandeld.

- 2 De gemeente stimuleert huisartsen om meer kennis op te doen over de impact van voeding op gezondheid.

JEUGDZORG

- 1 De Jeugdzorg wordt laagdrempeliger en toegankelijker. Jongeren en ouders moeten weten waar zij hulp kunnen krijgen. De toegang tot de jeugdzorg wordt vergemakkelijkt en zal lopen via huisartsen, scholen, het *Jongeren Informatie Punt* en peer-to-peer projecten.
- 2 De gemeente zorgt voor voldoende doorstroomplekken voor jongeren vanuit gesloten zorg naar passende opvangvoorzieningen en huisvesting.
- 3 De gemeente start, in samenwerking met ex-cliënten, een onderzoek naar gedwongen zorg bij de jeugd en naar verschillende zorgvormen.
- 4 (Dakloze) jongeren krijgen makkelijker en sneller huisvesting. Dit is het startpunt om ergens aan of naartoe te werken en om iets op te bouwen. Hierbij wordt uitgegaan van de

Housing First-principes. Dit houdt in dat de jongeren intensief worden begeleid en worden voorzien van een woning. De toewijzing van de woning is de start van een traject waarbij zelfstandig wonen het uiteindelijke doel is.

- 5 Budget dat vanuit de landelijke overheid voor jeugdzorg beschikbaar wordt gesteld, wordt door de gemeente daadwerkelijk als extra budget voor jeugdzorg op de begroting gezet. Het wordt niet aan andere zaken besteed.
- 6 Jongeren in de jeugdzorg krijgen een hulpverlener die samen met hen werkt aan een toekomstplan. Continuïteit in de jeugdzorg moet voorop staan en schadelijke versplintering van de behandeling moet worden tegengegaan.
- 7 De hulpverlening stopt niet als een jongere 18 jaar wordt. Deze mag pas

stoppen als de jongere hier aan toe is. Voordat de zorg stopt moet eerst de 'BIG 5' geregeld zijn: huisvesting; studie, werk of een andere dagbesteding; beschikking over een volwassene of hulpverlener om op terug te vallen; (voorbereid zijn op) financiële zelfstandigheid en het hebben van een sociaal netwerk.

- 8 Kinderen en jongeren hebben recht op passend onderwijs. Iedere jongere in de jeugdzorg heeft recht op onderwijs op diens niveau, ook als deze niet (meer) bij de ouders woont. Onderwijs moet aansluiten bij de leef- en

belevingswereld van het kind of de jongere en niet andersom.

- 9 Labelvrije jeugdzorg wordt gestimuleerd. De gemeente koopt zorg in die niet uitgaat van een psychiatrisch label, maar van de hulpvraag. Zorg die gericht is op genezingstherapie bij autistische mensen wordt niet ingekocht.
- 10 Jongeren en hun ouders krijgen een grotere rol in de beoordeling van de kwaliteit van de jeugdzorg. De inkoop van de jeugdzorg moet hierop worden afgestemd.

OUDEREN

- 1 Verzorgingstehuizen zijn geen dump-plek voor ouderen. Zij verdienen, net als ieder ander, een respectvolle behandeling. Daarom faciliteert en ondersteunt de gemeente het initiatief om sociale functies en de zorg in buurthuizen en zorgthuizen samen te brengen. Een voorbeeld is een kinderdagverblijf in een verzorgingstehuis. Kleinschalig wonen wordt hierbij de norm.
- 2 Er moet voldoende zorg worden ingezet voor ouderen die zelfstandig wonen. Hieronder valt ook huishoudelijke hulp. De gemeente maakt meer budget vrij vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning om dit mogelijk te maken.
- 3 De gemeente brengt in kaart welke ouderen tussen wal en schip dreigen te raken door de splitsing tussen de Wet maatschappelijke ondersteuning

en de Wet langdurige zorg. Zij worden actief geholpen. De gemeente is verantwoordelijk voor het overzicht en houdt dit up-to-date. Zorgorganisaties worden betrokken bij dit proces.

- 4 Ouderen die op de wachtlijst staan voor een Wet langdurige zorg instelling, zoals een verpleeghuis, dienen als overbrugging tijdens deze wachttijd hoogwaardige en voldoende zorg te krijgen.
- 5 In de ouderenzorg wordt ingezet op preventie. Leefstijl is hierin belangrijk. Huisartsen benadrukken dit in gesprekken met zorgvragers en zorgorganisaties. Ze stimuleren een gezonde leefstijl door activiteiten en informatievoorziening in verpleegthuizen en de thuiszorg. De gemeente maakt budget vrij voor de preventieve aanpak van dementie en communiceert hier open over.

GELIJKE KANSEN VOOR IEDEREEN

De gemeente Utrecht is verantwoordelijk voor een gezond en veilig leef- en leerklimaat voor alle kinderen en jongeren. Zij moeten hun talenten kunnen ontwikkelen en zich welkom voelen, ongeacht hun huidskleur, gender, seksuele identiteit, levensbeschouwing/ geloofsovertuiging of eventuele neurodivergentie, lichamelijke, verstandelijke of andere beperkingen. Ook het inkomen en de achtergrond van hun ouders mag geen rol spelen. Het onderwijs heeft hierin een cruciale rol.

De gemeente moet haar verantwoordelijkheid nemen en kansengelijkheid creëren. Dit vraagt om een veelzijdige aanpak waarbij, onder andere, aandacht wordt besteed aan het opleiden en ondersteunen van leerkrachten, het ontwikkelen van een passend en flexibel lesprogramma, het verkleinen van klassen en het waarborgen van de toegankelijkheid van het onderwijs.

BIJ1 legt de nadruk op kansengelijkheid, omdat onderwijs de grote gelijkmaker kan zijn die ervoor zorgt dat ieder kind of jongere zich kan ontwikkelen in de richting die bij hen past. Onderwijs is voor iedereen. BIJ1 stelt daarom de volgende punten voor.

TOEGANKELIJK ONDERWIJS

- 1 De gemeente zorgt ervoor dat schoolgebouwen, zowel in het regulier als bijzonder onderwijs, volledig toegankelijk en passend zijn voor iedere leerling. Leerlingen met een beperking en neurodivergente leerlingen zitten te vaak in een sociaal isolement, bijvoorbeeld omdat zij ver weg wonen van hun school en het daardoor moeilijk is om na schooltijd met klasgenoten af te spreken. De gemeente faciliteert de vervoers- en zorgbehoeftes van leerlingen op school.
- 2 De manier van inschrijving op Utrechtse scholen wordt zo ingericht dat de scholen voor iedereen toegankelijk zijn. De gemeente ziet erop toe dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende leerlingen. Discriminerend beleid en gedrag in het al dan niet toelaten van leerlingen tot scholen wordt bestraft.
- 3 Er komt een schoolpsycholoog op het voortgezet en hoger onderwijs en bij het beroepsonderwijs. Deze begeleidt en ondersteunt leerlingen en studenten zo nodig.

LESPROGRAMMA'S EN ONDERWIJSACHTERSTAND

- 1 BIJ1 staat voor een flexibel lesprogramma waarbij alle leerlingen onderwijs kunnen krijgen dat bij hun persoonlijkheid, talenten en vaardigheden past. Het onderwijssysteem en cognitieve traject dat in de samenleving de nadruk krijgt past immers niet bij elk persoon.
- 2 De gemeente zorgt ervoor dat verschillende perspectieven en ervaringen met betrekking tot identiteit, marginalisatie en de Nederlandse geschiedenis onderdeel zijn van het lesprogramma. Kinderen en jongeren worden zo actief betrokken bij hedendaagse maatschappelijke vraagstukken. Een programma als *De school die kleur bekent* kan door de gemeente worden opgezet en gesubsidieerd, om zo aan de basis te kunnen werken aan inclusiviteit.
- 3 Bijles moet toegankelijk zijn voor iedereen die het nodig heeft. Het doel is om in alle buurten gratis kwalitatief goede bijlessen aan te bieden. De gemeente stelt hiervoor voldoende geld beschikbaar en ondersteunt de buurten waar nodig.
- 4 Onderwijsachterstandenbeleid moet inclusief, toegankelijk en hoogwaardig zijn. Dit geldt zowel voor de opzet als de uitvoering. De gemeente dringt erop aan dat onderwijsinstellingen protocollen opstellen die problemen ten aanzien van kansengelijkheid gericht signaleren en aanpakken.

- 5 De samenwerkingsverbanden - waarbij reguliere scholen en scholen voor speciaal onderwijs in een regio samenwerken - maken hun toelatingsbeleid transparant. De leerling wordt meer centraal gesteld.
- 6 Scholen met brede brugklassen - waarbij vmbo-, havo- en vwo-leerlingen bij elkaar in de klas zitten - worden door de gemeente gestimuleerd. Dit is op voorwaarde dat er binnen deze brugklassen genoeg mogelijkheden zijn om verschillende manieren van leren te ondersteunen.
- 7 De gemeente stimuleert brede scholengemeenschappen met verschillende opleidingsniveaus (vmbo, havo, vwo). Ook moedigt het initiatieven aan om deze brede scholengemeenschappen op te richten.

DIVERSITEIT, INCLUSIVITEIT EN ANTIDISCRIMINATIE

- 1 De gemeente neemt klachten over racisme en discriminatie binnen het onderwijs veel serieuzer. De klachten worden onderzocht en in kaart gebracht. Hier wordt gebruik gemaakt van de kennis van ervaringsdeskundigen.
- 2 Leerkrachten en docenten moeten zich bewust worden van hun eigen vooroordelen en hun rol in het overdragen van racisme, seksisme, klassisme en validisme. De gemeente zet hier programma's voor op. Docenten kunnen het geleerde vervolgens inzetten in hun eigen lesprogramma's en daarmee kansengelijkheid stimuleren.
- 3 Kinderen van kleur en kinderen van ouders uit gemarginaliseerde groepen krijgen structureel een te laag schooladvies op basis van de Cito-toets. De gemeente stelt, indien daar behoefte aan is, meer geld beschikbaar voor een 'second opinion'. Dit is in de vorm van een extra toets die bij een onafhankelijke instantie kan worden afgenomen.
- 4 Islamitische scholen staan onder enorme druk en worden slecht ondersteund door de overheid. Deze scholen hebben, net als christelijke scholen, recht op uiting van hun godsdienst. Het is de taak van de gemeente om alle scholen te ondersteunen in het bieden van onderwijs. Daarnaast hoort de gemeente, in samenwerking met de politie, te zorgen voor een veilige leeromgeving van alle kinderen, ongeacht of zij op een openbare of religieuze school zitten.
- 5 De gemeente zet zich in voor een dekolonisatiecommissie op elke school en onderwijsinstelling in Utrecht. Deze commissie zet zich in om van

scholen een veilige en passende leeromgeving te maken voor iedereen. Ook zorgt het voor diversiteitsquota in alle onderwijs- en bestuurslagen, inclusief de medezeggenschapsraad en studentenraden. Op die manier worden scholen en universiteiten een betere afspiegeling van de leerlingen en studenten.

- 6 Bedrijven die discrimineren in het aannemen van stagiairs krijgen geen opdrachten meer van de gemeente. Eventuele gemeentelijke subsidies worden stopgezet.
- 7 De voorschool wordt gratis voor alle kinderen in Utrecht.

ONDERSTEUNING VAN LEERKRACHTEN, LERARENTEKORT EN VERMINDERING VAN WERKDruk

- 1 De gemeente maakt afspraken met schoolbesturen om de werkdruk van leerkrachten te verminderen. Klassen worden kleiner en administratieve taken worden voldoende ondersteund. Docenten krijgen hierdoor meer voorbereidingstijd en meer ruimte voor individuele aandacht voor leerlingen. Zo krijgen de leerlingen meer hulp bij het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten en mogelijkheden. Daarnaast wordt de kansengelijkheid op die manier vergroot. Voor leerkrachten worden de werkomstandigheden prettiger, aantrekkelijker en menswaardiger.
- 2 Om de personeelstekorten in het onderwijs tegen te gaan, ondersteunt de gemeente leraren en ander schoolpersoneel in het vinden van een woning.
- 3 De gemeente steunt, net als BIJ1, 'PO in actie' en overige stakingen in het onderwijs. De gemeente spoort lokale maatschappelijke organisaties, andere gemeenten en andere politieke partijen aan om dit ook te doen.
- 4 De gemeente gaat in gesprek met de pabo en overige onderwijsopleidingen in Utrecht over werkdruk in het onderwijs en hoe dit verbeterd kan worden.

LAAGGELETTERDHEID

- 1 De gemeente zorgt voor meer toegankelijke mogelijkheden om inwoners die laaggeletterd zijn bij te staan en te ondersteunen waar nodig.
- 2 Gemeentelijke bibliotheken krijgen middelen om dependances in scholen te openen, om zo laaggeletterdheid bij onder andere jongeren terug te dringen. Dit moet ook de toegang tot een openbare bibliotheek voor iedereen laagdrempeliger maken.

OVERIGE PUNTEN

- 1 Om de kwaliteit van scholen te verbeteren, concurrentie tegen te gaan en gelijke kansen te creëren, wordt samenwerking tussen scholen door de gemeente gestimuleerd. Waar nodig wordt dit gefaciliteerd met middelen en kennis.
- 2 In het hoofdstuk *Klimaatrechtvaardigheid* staat beschreven dat Utrecht een fossielvrije gemeente moet worden. De gemeente gaat zich inzetten voor fossielvrij onderwijs. Dit betreft elke laag: primair, voortgezet, beroeps- en hoger onderwijs.
- 3 Vooral in tijden van een pandemie heeft elke leerling en elke student recht op een schone en gezonde leer-

omgeving. De gemeente blijft garant staan voor schone en voldoende geventileerde schoolgebouwen, ook nadat het Rijk dit niet meer subsidieert.

- 4 Iedereen heeft recht op toegang tot kennis. Daarom worden abonnementen op de openbare bibliotheken in Utrecht gratis. Bibliotheken garanderen dat het aanbod aan boeken en ander materiaal aansluit bij de diversiteit van de inwoners van Utrecht. Dit geldt ook wanneer dit nodig is in andere talen dan het Nederlands of Engels. Om het diverse aanbod te garanderen wordt er contact gelegd met vertegenwoordigers van bewonersgroepen.

EEN REPRESENTATIEVE CULTUURSECTOR

Kunst en cultuur verbindt en is terug te vinden in alle sectoren van de maatschappij. Het biedt vermaak, houvast, steun, provocatie, inspiratie en hoop. Het is daarom onmisbaar in de samenleving. BIJ1 streeft naar een cultuur waarin alle inwoners van de gemeente Utrecht in staat zijn om bij te dragen, deel te nemen en geïnspireerd te worden door creatieve uitingen en belevingen.

BIJ1 stelt zich een gemeente voor waarin opkomende, jonge kunstenaars en artiesten worden gezien en gesteund als smaakmakers van de toekomst. Hun energie, gedrevenheid en bevoegdheid inspireert, stimuleert en daagt vernieuwing uit.

BIJ1 stelt zich een gemeente voor waarin gevestigde en nieuwe culturele uitingen zich van elkaar onderscheiden. Tegelijkertijd stimuleren en versterken ze elkaar. Beide spelen een gelijkwaardige rol in het creatieve proces van de stad. De financiële ondersteuning voor zowel gevestigde als nieuwe culturele initiatieven bevestigt dit.

Door de gelijkwaardige behandeling van bestaande en nieuwe culturele uitingen levert BIJ1 een bijdrage aan de dekolonisatie van de culturele infrastructuur van Utrecht. Het heden, verleden en de toekomst zijn in Utrecht onlosmakelijk met elkaar verbonden. Kunst geldt hierin als verbinder. Het biedt nieuwe perspectieven en alternatieve blikken op de maatschappij en geeft vorm aan hoe we in gelijkwaardigheid met elkaar moeten omgaan. De aanpak van BIJ1 voor een representatieve en gezonde kunst- en cultuursector luidt als volgt.

1 De gemeente stelt meer subsidie beschikbaar voor opkomende, jonge kunstenaars. Hierbij wordt gestimuleerd dat een grotere diversiteit aan lokale initiatieven aanspraak kan maken op de subsidie.	gentrificatiemiddel.	9 Grote culturele instellingen komen alleen nog in aanmerking voor subsidie als zij een minimumloon van 14 euro hanteren voor iedereen die ze in dienst hebben. Daarnaast mogen zij niet meer structureel gebruik maken van flexcontracten.	aandacht geven aan de Nederlandse koloniale geschiedenis en het slavernijverleden. Dit gebeurt vanuit het perspectief van de voormalige koloniën. Wanneer hier niet aan wordt voldaan worden eventuele subsidies ingetrokken.
2 De gemeente stimuleert een cultuur waarin kunstprojecten op buurtniveau in verbondenheid gecreëerd worden. Scholen en kunstenaars uit de wijk kunnen bijvoorbeeld samenwerken aan kunsteducatie tijdens en na schooltijd.	6 Utrecht zet zich in voor het behoud van ateliers en overige ruimtes voor kunstenaars en artiesten. Daarnaast investeert de gemeente in nieuwe, permanente werkruimtes voor hen die nog geen vaste ruimte hebben. De verkoop van gemeentelijk vastgoed op dit gebied wordt gestaakt.	10 Er worden vanuit de gemeente geen verplichtingen gesteld aan het genereren van eigen inkomsten, wanneer makers voor hun inkomen afhankelijk zijn van een uitkering, zodat makers zich kunnen toeleggen op hun werk.	13 De gemeente waakt ervoor dat lokale en regionale media representatief zijn voor de inwoners van de stad. Waar nodig wordt extra geïnvesteerd in media voor, door en met gemarginaliseerde stadsbewoners, zodat ook zij gehoord en gezien worden en eigenaarschap hebben over het culturele aanbod van de stad.
3 De gemeente investeert in de zichtbaarheid van culturele activiteiten die plaatsvinden in de publieke ruimte, zoals in buurthuizen en speeltuinen. De participatie en normalisering van creatieve uitingen in alle sectoren van de samenleving wordt zo vergroot en versterkt.	7 Het zelforganiserend vermogen van broed- en vrijplaatsen, kraakpanden en andere artistieke gemeenschappen wordt gestimuleerd en gerespecteerd. Bij gebiedsontwikkeling wordt de kennis en de wensen van reeds aanwezige culturele initiatieven leidend, in plaats van dat er top-down wordt besloten over hun lot. Bij onderhandelingen worden de belangen van artistieke, vrije ruimtes en hun gebruikers even zwaar gewogen als commerciële belangen of andere factoren.	11 De gemeente zet zich actief in om alle roofkunst die zich in Utrecht bevindt terug te geven aan de oorspronkelijke eigenaren. Er worden middelen beschikbaar gesteld die naar eigen inzicht van de oorspronkelijke eigenaar het conserveren en exposeren van de roofkunst mogelijk maakt.	14 De toegang tot musea en culturele instellingen wordt gratis. Zo kan iedereen, ongeacht inkomen, genieten van kunst en cultuur. Tot achttien jaar heeft ieder kind gratis toegang tot alle vormen van kunst en cultuur.
4 De op wijkniveau gemeenschappelijke werk- en ontmoetingsruimtes zoals de buurthuizen worden zichtbaarder en toegankelijker gemaakt voor buurtbewoners en kunstenaars om samen aan lokale culturele initiatieven te kunnen werken. De inrichting en invulling van programma's die financiële steun krijgen spreekt een grote groep buurtbewoners aan.	8 Zolang de Code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice Code nog niet door de landelijke overheid worden erkend, gaat de gemeente deze beide gedragscodes wel erkennen en faciliteren en strikt toezicht houden op de naleving. De vertegenwoordiging van verschillende groepen uit de maatschappij binnen de cultuursector wordt hierdoor versterkt, en makers en werknemers kunnen op een menswaardige manier in hun onderhoud voorzien. Subsidie wordt alleen nog verstrekt aan organisaties die deze codes aantoonbaar en consequent naleven.	12 De gemeente gaat erop toezien dat lokale culturele en media-instellingen	
5 Culturele vrijplaatsen zijn unieke plekken met een grote sociale en culturele waarde. Bestaande vrijplaatsen in de gemeente worden erkend en behouden. Nieuwe vrijplaatsen worden praktisch en legaal ondersteund en worden evenredig over de stad gecreëerd. Deze worden niet ingezet als			

IEDER MENS GELIJK

In Utrecht wonen mensen die om allerlei redenen hun geboorteland hebben verlaten. Vaak verlaten ze hun thuisland als gevolg van conflicten, uitbuiting, onderdrukking en armoede. Door de klimaatcrisis zullen veel meer mensen genoodzaakt zijn om hun land te verlaten. BIJ1 verwelkomt hen en vindt dat zij volwaardig deel uitmaken van de samenleving. BIJ1 staat voor een wereld waarin elk mens gelijkwaardig is en aanspraak kan maken op de voorzieningen die er zijn. De gemeente Utrecht is verantwoordelijk voor de gelijkwaardige behandeling van mensen en een gelijkwaardige toegang tot voorzieningen. Door mensen als gelijkwaardig te zien in plaats van als last, kan Nederland juist baat hebben bij migratie.

Nederland is, net als andere landen in Europa, een land waar veel arbeidsmigranten zich vestigen. Ook in Utrecht wonen veel migranten die hierheen zijn gekomen om te werken. Zij dragen bij aan de economie, maar hebben vaak geen sociaal vangnet. Daarnaast worden zij uitgesloten van veel sociale voorzieningen. Dit brengt hen in een kwetsbare positie voor uitbuiting en misbruik.

In Utrecht woont ook een grote groep ongedocumenteerde mensen. Zij

hebben vrijwel geen rechten en leven in voortdurende angst en onzekerheid. Aangehouden worden door autoriteiten kan drastische gevolgen voor hen hebben. Ze maken onmiskenbaar deel uit van de stad, maar genieten geen fundamentele mensenrechten. Ook zij zijn daardoor extreem kwetsbaar voor uitbuiting en misbruik.

Om de verschillende groepen migranten te verwelkomen en te beschermen acht BIJ1 de volgende punten van belang.

BETERE OPVANG EN PROCEDURES

- 1 Elk mens verdient een waardig bestaan. Vluchtelingen en arbeidsmigranten zijn hierin geen uitzondering. De gemeente spant zich op alle vlakken in om migranten een menswaardig bestaan te bieden. De gemeente maakt ruime middelen vrij voor meer en betere opvang. Dit is altijd onvoorwaardelijk: binnen Utrecht mag opvang niet gekoppeld zijn aan vraagstukken rondom verblijf of deportatie.
- 2 In het geval van conflicten met procedures, (gemeentelijke) overheden of instanties staat de gemeente Utrecht zoveel mogelijk aan de kant van de vluchteling en arbeidsmigrant.
- 3 De gemeente organiseert de huisvesting van vluchtelingen en arbeidsmigranten. Hierbij wordt rekening gehouden met de individuele omstandigheden van de persoon of personen in kwestie.
- 4 Het wordt asielzoekers mogelijk gemaakt om vanaf dag één te werken in Nederland. De gemeente Utrecht start hiervoor een pilot.
- 5 De gemeente werkt niet mee aan vreemdelingendetentie van personen die geen papieren hebben. Dit is ongeacht hun verblijfsstatus in Nederland.
- 6 Vanuit de nieuwe Wet inburgering 2021 zijn er veel mogelijkheden tot het beboeten van inburgeraars. Dit heeft een negatieve uitwerking op de voortgang en laat inburgeraars met schulden achter. Bij de uitvoering van deze wet zal de gemeente geen demotiverende sancties opleggen, maar inzetten op maatwerk dat gericht is op het ondersteunen en begeleiden van de inburgeraar.

ONGEDOCUMENTEERDE MENSEN

- 1 Er komen stadspaspoorten voor mensen die ongedocumenteerd zijn. Hierdoor wordt identificatie en de toegang tot onder andere de zorg, onderwijs, de arbeidsmarkt, huisvesting en de rechtspraak mogelijk gemaakt. Stadspaspoorthouders mogen niet gearresteerd worden voor het niet bij zich hebben van overige identiteitsdocumenten.
- 2 Binnen de gemeente Utrecht wordt het verboden om ID-controles uit te voeren zonder dat daartoe een aanleiding is.
- 3 De gemeente stuurt aan op het verbeteren van de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening. De gemeente maakt inzichtelijk welke mensen vastlopen in de voorziening

en waarom dit gebeurt. Ook zet Utrecht in op een landelijke dekking van de Landelijke Vreemdelingen Voorziening.

- 4 De gemeente garandeert een onvoorwaardelijke bed-bad-broodregeling. Hierdoor krijgen ongedocumenteerde mensen alle gelegenheid om te werken aan een verblijf in Nederland of elders. Dit gebeurt zonder betrokkenheid van de Dienst Terugkeer en Vertrek en het wordt zo nodig betaald door de gemeente.
- 5 De gemeente zorgt voor adequate kennis over staatloosheid binnen alle lagen van de afdeling Burgerzaken. Ook zorgt het voor een snelle en accurate registratie van staatlozen binnen de Basisregistratie Personen. De gemeente dient, zeker in het geval van kinderen, de vermelding 'nationaliteit onbekend' in de Basisregistratie Personen te allen tijde te voorkomen.
- 6 De gemeente geeft cijfers vrij van het huidige aantal personen (naar leeftijd) dat in de Basisregistratie Personen vermeld staat onder 'staatloos' en 'nationaliteit onbekend'. Dit zorgt voor meer transparantie omtrent staatloosheid in Utrecht.
- 7 Bij geboorteaangiften en het erkennen van kinderen houdt de gemeente rekening met het gebrek aan documentatie van ongedocumenteerde mensen met een vluchtelingenachtergrond.
- 8 De gemeente werkt niet mee aan gedwongen uitzetting van ongedocumenteerde mensen. Dit gebeurt ook niet wanneer het reisadvies vanuit de overheid suggereert dat een land van herkomst veilig is. Iedereen heeft het recht om zelf een weloverwogen keuze te maken over diens toekomst.
- 9 De gemeente zet zich in tegen alle uitzettingen, razzia's en dergelijke. De razzia's van de vreemdelingenpolitie en de Immigratie- en Naturalisatiedienst zijn expliciet niet welkom.
- 10 Mensen die ongedocumenteerd zijn hebben net als iedereen recht op adequate zorg. De gemeente voert campagne om dit recht aan de orde te brengen onder huisartsenpraktijken, ziekenhuizen en zorgorganisaties. Ook begeleidt het organisaties en instellingen met het implementeren en uitvoeren hiervan. De gemeente zorgt er verder voor dat ongedocumenteerde mensen worden geïnformeerd over hun zorgrechten.
- 11 In het mbo, hbo en wo geldt voor sommige opleidingen een stageverplichting. Hier is een aansprakelijkheidsverzekering voor nodig. Zonder Burgerservicenummer is het echter moeilijk om dit aan te vragen. De gemeente zorgt voor een collectieve WA-verzekering voor al haar afdelingen en bedrijven, zodat ongedocumenteerde studenten een geschikte en veilige stageplaats kunnen vinden bij de gemeente.

12 Voor alle opleidingen in het mbo, hbo en wo verloopt een inschrijving zonder Burgerservicenummer uiterst moeilijk. De gemeente zorgt voor een gestandaardiseerd aanmeldingsformulier - handmatig of digitaal - voor mensen zonder Burgerservicenummer. De gemeente stelt dit ter beschikking aan de mbo-, hbo-, en wo-instellingen.

13 De gemeente onderzoekt of de toegang tot digitaal betalingsverkeer mogelijk gemaakt kan worden voor mensen die ongedocumenteerd zijn.

ASIELZOEKERSCENTRA

1 De gemeente is waar nodig bestuurlijk ongehoorzaam tegenover de landelijke overheid met betrekking tot asielzoekerscentra. Zij ondersteunt initiatieven tot opvang van vluchtelingen die een risico op uitzetting lopen. Utrecht beperkt samenwerkingen met de overheid om immigratiewetgeving te handhaven.

2 De gemeente waarborgt de veiligheid van alleenstaande minderjarige asielzoekers.

INFRASTRUCTUUR, PUBLIEKE RUIMTE EN SPORT

EEN TOEGANKELIJKE EN BEREIKBARE STAD

BIJ1 vindt het belangrijk dat de openbare buitenruimte voor iedereen toegankelijk is en dat iedereen zich er, op elk moment van de dag, veilig kan bewegen. Voetgangers, rolstoelgebruikers en fietsers moeten een hoofdrol spelen in Utrecht. Het (klimaatneutrale) openbaar vervoer speelt een grote bijrol en auto's en vrachtverkeer zijn een figurant. Het openbaar vervoer hoort goed toegankelijk te zijn, frequent te rijden en wat betreft routes en haltes afgestemd te worden op de wensen van de gebruikers. Voor een toegankelijk en goed bereikbaar Utrecht stelt BIJ1 de volgende punten voor.

OPENBAAR VERVOER

- 1 Het openbaar vervoer wordt zodanig ingericht dat het de gebruikers helpt zich makkelijk, veilig en efficiënt door de stad te kunnen bewegen.
- 2 Het openbaar vervoer is gratis, van goede kwaliteit, stipt en bij voorkeur in handen van de gemeente of het OV-bedrijf. Dit wordt betaald uit een speciale OV-belasting voor bedrijven. Goede arbeidsvoorwaarden voor chauffeurs is een pré voor selectie van de uitvoerder.
- 3 Er wordt door de gemeente een bereikbaarheidsnorm vastgesteld, die de maximale geografische afstand tussen de inwoners en het openbaar vervoer vaststelt. Waar deze norm wordt overschreden, wordt per direct een oplossing gezocht. Bij nieuwe woningprojecten wordt de bereikbaarheidsnorm meegenomen in de ontwikkelingsplannen.

TOEGANKELIJK VERKEER VOOR IEDEREEN

- 1 Er komt onderzoek naar de verschillende verkeersstromen in de stad, de toegankelijkheid daarvan en wie van welke vormen van verkeer gebruik maakt. Er wordt hierbij gelet op onder andere gender, klasse, fysieke gesteldheid, leeftijd en etnische achtergrond. Zo wordt duidelijk welke bevolkingsgroepen het huidige systeem bevoorrecht. Op basis van die informatie stelt de gemeente een actieplan op om ervoor te zorgen dat alle inwoners van Utrecht zich gemakkelijk, veilig en comfortabel kunnen verplaatsen.
- 2 Openbare ruimtes worden zodanig ingericht dat deze op ieder tijdstip voor iedereen veilig zijn, bijvoorbeeld door het aanleggen van sportveldjes, het verbeteren van de verlichting of het plaatsen van banken en andere zitvoorzieningen.

VOETGANGER, ROLSTOELGEBRUIKER EN FIETSER NU ECHT OP 1

- 1 Overal in de gemeente wordt de maximale snelheid 30 km/u in de wijken en buurten. Hiermee wordt de leefbaarheid van de straten vergroot en de luchtvervuiling en de schadelijke uitstoot van fijnstof verminderd.
- 2 Alle drukke straten behouden fietsvoorzieningen. Ook als de maximale snelheid 30 km/u wordt mogen deze voorzieningen niet verdwijnen.
- 3 De gemeente communiceert duidelijk dat stoepen op drukke plekken rolstoeltoegankelijk moeten blijven en dat fietsen daar niet geplaatst mogen worden.
- 4 Ontbrekende schakels, zoals fietsbruggen, worden gerealiseerd en in de gemeente aangelegd. Hierdoor wordt toegankelijkheid voor fietsers gefaciliteerd.
- 5 Fietspaden en fietsstroken worden in rood asfalt aangelegd. Dit fietst prettig en zonder obstakels en het voorkomt dat tegels losraken en gerepareerd moeten worden. Door het duidelijke onderscheid in wegen hebben fietsers hun eigen ruimte.
- 6 De gemeente vermindert de hoeveelheid verkeerslichten en zorgt hier voor kortere wachttijden. Voor een betere circulatie worden meer rotondes gecreëerd. Fietsers en voetgangers krijgen voorrang bij herinrichtingsprojecten.
- 7 Overal in de gemeente, met name bij centrale punten zoals stations en publieke gebouwen, worden voldoende kort-parkeervoorzieningen gefaciliteerd voor fietsers.
- 8 Stoepen moeten te allen tijde rolstoeltoegankelijk zijn. De gemeente gaat het gebruik van deelfietsen, -steps en -brommers tegen. Overal waar een concentratie aan fietsen is, worden rekken en stallingen neergezet en autoparkeerplaatsen verminderd. Dit gebeurt bij voorkeur door actief autobezit tegen te gaan en niet door het bouwen van extra garages.
- 9 Het in de winter toegankelijk houden van stoepen en fietspaden voor onder andere rolstoelgebruikers, scootmobielen en rollators krijgt de prioriteit boven autowegen. De gemeente gaat bij het verkeersveilig houden van deze wegen gebruik maken van milieuvriendelijke methodes.

AUTOVERKEER EN LUCHTKWALITEIT

- 1 Amelisweerd wordt niet verder geasfalteerd. De A27 wordt niet verbreed en alle bestaande natuurgebieden worden behouden. In en rond de gemeente worden er geen snelwegverbredingen meer uitgevoerd. Bestaande wegen worden alleen nog verbeterd en nieuwe wegen worden enkel aangelegd als deze de bereikbaarheidsnorm en de verkeersveiligheid bevorderen. Dit mag niet ten koste gaan van de leefomgeving en de lokale natuur.
- 2 De gemeente start een onderzoek naar de luchtkwaliteit rondom scholen in Utrecht en kijkt met scholen hoe deze verbeterd kan worden.
- 3 Waar dat nog niet geval is, wordt op alle omringende snelwegen een snelheidslimiet van 80 km/u ingevoerd. Dit is meteen een alternatief voor de verbreding van de A27 bij Amelisweerd.

PUBLIEKE RUIMTE

- 1 Groene gebieden in en rondom Utrecht zijn belangrijk voor het welzijn van de inwoners en zullen worden gekoesterd en waar mogelijk uitgebreid. De gemeente investeert in parken, natuurgebieden, volkstuinten en dierenweiden en streeft ernaar dat elke inwoner binnen een kwartier lopen in een park kan zijn.
- 2 De gemeente investeert in speeltuinen en buurthuizen om het welzijn in de buurt te vergroten. Kunstprojecten in de publieke ruimte worden aangemoedigd en er wordt in geïnvesteerd.
- 3 Buurtbewoners worden actief betrokken bij de (her)inrichting van de publieke ruimte. De gemeente zal prioriteit geven aan initiatieven die vanuit de buurt komen.
- 4 De biodiversiteit in de stad wordt bevorderd, gewaarborgd en hersteld. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan door groene verbindingen en het uitbreiden van de beplanting in bermen.

SPORT

Sporten moet voor iedereen fysiek en financieel toegankelijk zijn. Sportvoorzieningen zijn laagdrempelig, bereikbaar en betaalbaar. De gemeente zorgt ervoor dat dit geldt voor een breed scala aan sporten, zodat ook het beoefenen van sporten die door benodigde materialen of een locatie duur zijn, voor iedereen mogelijk is. Sport wordt naar de inwoners gebracht door zowel binnen als buiten voorzieningen in de wijken te creëren. Recreatieve sport is het uitgangspunt.

- 1 Middels de U-pas zorgt de gemeente ervoor dat sporten voor iedereen betaalbaar is. Hier is mogelijk een speciale sport-U-pas voor nodig.
- 2 Sportvoorzieningen bevinden zich in wijken en parken. Zo zorgt de gemeente bijvoorbeeld voor meer voetbal- en basketbalveldjes, bij voorkeur met een kooiconstructie voor de veiligheid.
- 3 De gemeente gaat aan organisaties en particulieren duidelijker en actiever communiceren dat gymzalen voor een redelijk tarief te huur zijn via de gemeente. Hierbij ziet de gemeente actief toe op het netjes achterlaten van de gymzalen, zodat dit niet het werk wordt voor de volgende mensen die de ruimte gebruiken.
- 4 Sportverenigingen en wijkgerichte organisaties gaan met elkaar samenwerken in plaats van elkaar te beconcurreren. Door een efficiënte afstemming zullen er meer sportlocaties beschikbaar komen en zal er op meer tijden sportaanbod zijn. Een voorbeeld is Sportpark Overvecht, waar plek is voor rugby, hockey en voetbal.
- 5 De gemeente stelt zich coöperatief op bij het afgeven van vergunningen om sporten mogelijk te maken. Sportorganisaties kunnen samenwerken met de gemeente om sportaanbod te ontwikkelen in speeltuinen en parken om daarmee sport toegankelijker te maken.
- 6 Een breed onderzoek zal in kaart brengen welke wensen mensen met een beperking hebben om te kunnen sporten. Vervolgens wordt met hen bekeken hoe de toegankelijkheid kan worden verbeterd.
- 7 Gezondheidsproblemen nemen alleen maar toe en zeker in coronatijd is sporten erg belangrijk. De gemeente gaat ervoor zorgen dat er een speciaal coronaplan voor sport wordt ontwikkeld.
- 8 BIJ1 is van mening dat de verantwoordelijkheid voor het creëren van (een gevoel van) veiligheid niet moet liggen bij hen die zich onveilig voelen. Weerbaarheidstrainingen kunnen echter een groot verschil maken in onveilige situaties. De trainingen worden daarom toegankelijk voor iedereen die zich onveilig voelt en de training wil volgen. De gemeente ondersteunt dit met subsidies en door locaties beschikbaar te stellen.
- 9 Scholen worden gestimuleerd om veel verschillende sporten aan kinderen te presenteren. Dit gebeurt middels workshops van sportverenigingen, tijdens de gymles of naschools. Zo komen kinderen in aanraking met een divers sportaanbod.

VOEDSELZEKERHEID EN DIERENRECHTEN

TOEGANG TOT GOED EN GEZOND VOEDSEL

De voedselzekerheid staat onder druk. Onze voedselsystemen dragen bij aan de klimaatcrisis, milieuschade, het schaden van dierenrechten, toenemende voedingsgerelateerde gezondheidsklachten, en het in stand houden van sociaaleconomische onderdrukking. Kapitaalkrachtige supermarktketens hebben een monopolie en zijn vooral bezig met het maken van winst. Dit gaat ten koste van natuur, lokale en duurzame productie en de gezondheid van mensen. BIJ1 wil dat de gemeente garandeert dat iedereen die in Utrecht woont of verblijft altijd toegang heeft tot voldoende en gezond voedsel dat zo veel mogelijk is geproduceerd op duurzame wijze. BIJ1 stimuleert de verkoop en het verbouwen van lokale en biologische akkerbouwproducten.

BIJ1 staat voor radicale gelijkwaardigheid van alle inwoners; mensen en dieren. Binnen de voedselproductie en voedselvoorziening staan mensen- en dierenrechten centraal. Elk dier heeft recht op leven en welzijn, of het nu bij mensen thuis woont of vrij in de natuur of stad. In een samenleving die uitgaat van gelijkwaardigheid is er ruimte voor dieren

om natuurlijk gedrag te vertonen. Dieren zijn immers geen 'product' of 'vermaak'. Voor veeteelt en de vee-industrie is er dan ook geen plek. Bovendien is de vee-industrie schadelijk voor het klimaat en onze aarde. BIJ1 stelt de volgende punten voor om voedselzekerheid en dierenrechten te kunnen garanderen en waarborgen.

VOEDSELZEKERHEID EN DUURZAME VOEDSELSYSTEMEN

- 1 De gemeente gaat door middel van subsidies en het aantrekken van kennis de ecologische stadslandbouw flink stimuleren. De producten hiervan worden vervolgens lokaal aangeboden om daarmee de voedselkringloop zo kort mogelijk te houden.
- 2 De gemeente ontwikkelt een voedselzekerheidsplan, waarmee het garandeert dat iedereen die in Utrecht woont of verblijft altijd toegang heeft tot voldoende en gezond voedsel. Dit plan wordt opgesteld in samenwerking met voedselbanken, supermarkten, stadslandbouwers en andere lokale aanbieders van levensmiddelen. Dit voedsel moet zo biologisch, ecologisch en gezond mogelijk zijn. Ook moet het voor iedereen betaalbaar zijn. Er worden speciale maatschappelijk werkers aangesteld die proactief op zoek gaan naar mensen die moeite hebben om aan voldoende en gezond voedsel te komen. Zo kan dit zo eerlijk mogelijk gedistribueerd worden.
- 3 De gemeente stelt de norm dat biologische en ecologische boeren de mogelijkheid krijgen om te onderhandelen met supermarkten over eerlijke prijzen voor hun producten.
- 4 De gemeente verstrekt subsidies wanneer nieuwe ideeën voor duurzame landbouw worden ingebracht. Ook gaat het in gesprek met de nationale overheid om belemmerend beleid te veranderen.
- 5 De gemeente verstrekt vouchers en subsidies aan landbouwers die willen verduurzamen. Zo kunnen ze hun plannen uitvoeren om **circulair** en ecologisch te verbouwen. Ook stelt de gemeente subsidies beschikbaar zodat landbouwers cursussen kunnen volgen of advies kunnen krijgen over verduurzaming.
- 6 Er komt een gemeentelijk vestigingsbeleid dat (landelijke) kapitaalcrachtige supermarkketens moet beperken in grootte en het aantal filialen. Daarnaast dienen die filialen goed over de stad verspreid te zijn. Dit doet de gemeente om monopolievorming van het grootkapitaal tegen te gaan en om kleinere, lokale supermarkten meer kansen te bieden.
- 7 De gemeente stelt als doel om in 2025 voedselverspilling in Utrecht met 50% te verminderen. De gemeente doet hiervoor onderzoek naar de bronnen van voedselverspilling en het stelt een actieplan op. Initiatieven om voedselverspilling tegen te gaan worden actief gestimuleerd en de gemeente biedt hulp om deze initiatieven op te schalen.
- 8 Ongezonder eten is een van de grootste gezondheidsrisico's van deze tijd. De gemeente gaat in gesprek met scholen, sportkantines, bibliotheken, supermarkten en andere voedselaanbieders om het assortiment van gezond eten te vergroten of op een prominentere plaats te zetten. Ook zal de gemeente campagnes en educatie over gezond eten uitbreiden en waar mogelijk reclames van fastfood verminderen.

DIERENRECHTEN

- 1 De gemeente stimuleert de inwoners van Utrecht om zo veel mogelijk een plantaardig voedingspatroon aan te nemen door hierover campagne te voeren.
- 2 In kantines en op recepties van de gemeente worden alleen nog veganistische maaltijden geserveerd. Er wordt alleen een uitzondering gemaakt voor mensen die om gezondheidsredenen niet veganistisch kunnen eten.
- 3 De gemeente accepteert geen nieuwe slachterijen en geen uitbreiding van bestaande. De gemeente voert extra controles uit in lokale slachterijen om er voor te zorgen dat er maximaal aan dierenwelzijn en Arbowetgeving wordt voldaan. Bij het geringste signaal van misstanden wordt een landelijke inspectie ingeschakeld en bij overlast wordt sluiting overwogen.
- 4 De verkoop van levende, voor consumptie bedoelde dieren is binnen de gemeentegrenzen niet meer toegestaan. Restaurants in de stad mogen geen levende dieren, zoals krabben, kreeften en garnalen, koken.
- 5 De verkoop van bont wordt overal in de stad verboden. Dit geldt ook voor verkoop via webwinkels die in de gemeente zijn ingeschreven. Verkoop van tweedehands bont is wel toegestaan.
- 6 Dieren zijn er niet voor het vermaak van mensen. De gemeente werkt toe naar een situatie waarin plekken die momenteel dieren houden voor vermaak, zoals kinderboerderijen en dierenweides, worden omgezet naar (tijdelijke) opvangplekken voor dieren die dit nodig hebben. Hierbij wordt rekening gehouden met hun natuurlijke leefomgeving en voldoende leefruimte. De gemeente verstrekt subsidies voor het onderhoud van deze opvangplekken, de verzorging van de dieren en voor informatieverstrekking over de locaties.
- 7 Via haar vestigingsbeleid zorgt de gemeente ervoor dat nieuwe dierenwinkels, waar dieren te koop zijn, zich niet in de gemeente kunnen vestigen.
- 8 De nationale wetgeving omtrent het fokken van dieren wordt in Utrecht extra streng gehandhaafd.
- 9 De gemeente voert campagne om mensen te stimuleren naar het dierenasiel of -opvangcentrum te gaan wanneer ze een nieuw huisdier willen.
- 10 Binnen de gemeentegrenzen worden geen gezonde, wilde dieren afgeschoten. Wanneer er sprake is van overpopulatie, waardoor andere wilde diersoorten in het gedrang komen, zet de gemeente na overleg met experts in op verplaatsing van een deel van deze te grote populatie. Ook stimuleert de gemeente de provincie om deze aanpak over te nemen.
- 11 Omgevings- en bestemmingsplannen krijgen een onafhankelijke 'second opinion' over de aanwezigheid van bedreigde diersoorten. Zo wordt geprobeerd de grondhonger van de mens te beperken, omdat natuur in een stedelijke omgeving ook van groot belang is.

VEILIGHEID EN RECHTVAARDIGHEID

STEL EEN MENSELIJKE AANPAK CENTRAAL

BIJ1 streeft naar een samenleving die veilig is voor iedereen. Wij vinden dat we als samenleving een gezamenlijke plicht hebben om misdaad te voorkomen en om veiligheid te garanderen. Dat betekent dat we kansenongelijkheid moeten aanpakken. En dat, wanneer mensen de fout in gaan, we ze de mogelijkheid moeten bieden om hun fouten te herstellen. Menselijkheid is voor BIJ1 de sleutel tot de preventie en aanpak van misdaad. Daarnaast willen we ook geweld en misdaad aanpakken waarvoor op dit moment te weinig verantwoording wordt afgelegd. Zoals het vernietigen van de natuur, het uitbuiten van werknemers, etnisch profileren en politiegeweld. We investeren in het uitbannen van klassenjustitie, strijden voor een rechtvaardige samenleving, pakken gendergerelateerd geweld aan en maken korte metten met institutioneel racisme bij de politie.

Utrecht hoort een stad te zijn waar iedereen zichzelf kan zijn. Vrouwen, mensen van kleur, trans personen, homoseksuelen, mensen met zichtbare culturele en religieuze attributen zoals hijab's en

keppeltjes en ieder ander moet zich veilig voelen in de gemeente. BIJ1 acht de volgende punten van belang voor een veilig en rechtvaardig Utrecht.

VEILIGE BUURTEN EN RECHTVAARDIGHEID

- 1 Veiligheid begint in de buurt. De gemeente stimuleert wijkgerichte en groepsgerichte initiatieven, waarbij burgers instaan voor elkaars veiligheid. Buurtgenoten zetten zich in voor moskeeën en synagogen. De gemeente speelt hierin een faciliterende rol.
- 2 Om kleine misdaad te verminderen en buurten veiliger te maken zetten we pilots op voor buurtrechtbanken. Dit zijn rechtbanken die kijken naar de omstandigheden die tot een misdaad leiden. Vervolging staat hierbij niet centraal. Er wordt gekeken naar de mens, de leefbaarheid van de buurt en het herstel van fouten.
- 3 De gemeente zorgt voor toegang tot juridische hulp bij ieder gemeentelijk loket. Deze hulp is gratis voor wie het niet kan betalen.

AANPAK DISCRIMINATIE

- 1 Voor alle vormen van discriminatie moet het mogelijk zijn om een laagdrempelige en anonieme melding te maken. Beledigingen op straat, discriminatie op school, werk of de woningmarkt moeten gemeld kunnen worden bij een bureau, zoals het *Meldpunt Discriminatie*, dat onafhankelijk is van de politie.
- 2 De gemeente handhaaft streng op de landelijke antidiscriminatiewetgeving. Mensen die in Utrecht discrimineren krijgen een 'Educatieve Maatregel Discriminatie'. Deze maatregel zorgt ervoor dat daders van racisme en discriminatie beter begrijpen wat hun gedrag voor gevolgen heeft en waarom het onacceptabel is.

GENDERGERELATEERD GEWELD

BIJ1 keurt gendergerelateerd geweld sterk af. Dit is geweld tegen een persoon op grond van geslacht, genderidentiteit, seksuele oriëntatie of genderexpressie.

- 1 De gemeente ontwikkelt een integrale aanpak tegen gendergerelateerd geweld.
- 2 De gemeente steunt langdurig projecten die mannen stimuleren om gendergerelateerd geweld tegen te gaan. Dit omdat 9 van de 10 plegers van seksueel of fysiek geweld man is.
- 3 De gemeente stimuleert initiatieven om de mate waarin vrouwen en

LHBTQIA+ personen in staat zijn tot zelfverdediging te vergroten.

- 4 De gemeente investeert structureel meer in de verschillende vrouwenopvangcentra in Utrecht en in de lokale hulpverlening voor slachtoffers van gendergerelateerd geweld.

- 5 De gemeente zet zich actief in om de aangiftebereidheid van slachtoffers van gendergerelateerd geweld te verhogen.

VEILIGHEID LHBTQIA+

- 1 De gemeente draagt zorg voor een veilige plek voor de meest gemarginaliseerde mensen, zoals ongedocumenteerde LHBTQIA+ personen van kleur. Een door de gemeenschap zelf bestuurde semiopenbare plek heeft de voorkeur.
- 2 De gemeente verstrekt subsidies voor initiatieven voor zelfverdedigingscursussen voor de LHBTQIA+-gemeenschap.
- 3 De gemeente regelt in samenwerking met organisaties zoals *Trans United Europe* en *Stichting Colored Qollective* een aantal vaste, gereserveerde slaapplekken voor dakloze LHBTQIA+ personen.

DRUGSBELEID

- 1 De gemeente gedooft volledig de teelt, het bezit en de verkoop van softdrugs totdat dit legaal is. Indien er een vervolg komt op het wietexperiment, doet de gemeente daar alleen aan mee als dit niet ten koste gaat van het bestaande gedoogbeleid.
- 2 De gemeente zet in op preventie van schadelijk harddruggebruik. Dit wordt op zo'n manier gedaan dat gebruikers niet worden gecriminaliseerd of gestigmatiseerd.

POLITIE EN OPENBARE ORDE

- 1 De gemeente roept de burgemeester op om zich binnen de veiligheidsdriehoek hard in te zetten om een eind te maken aan etnisch profileren door de politie in Utrecht. Hieronder valt ook het introduceren van stopformulieren voor alle politiecontroles en het standaard gebruik maken van bodycams. Daarnaast moet politiegeweld verminderen door te stoppen met risicovolle arrestatietechnieken, zoals de nekklem.
- 2 Etnisch profileren wordt afgeschaft. Verantwoordelijken worden gestraft wanneer het toch plaatsvindt. De gemeente zet zich actief in om de bereidheid om klachten te melden en aangifte te doen over etnisch profileren en/of discriminatie door politie en andere overheidsinstanties te verhogen.
- 3 De politie hanteert een zerotolerancebeleid wat betreft racistische uitingen binnen eigen gelederen en voert dat proactief en preventief uit.
- 4 Mensen met onbegrepen gedrag zijn vaker slachtoffer van politiegeweld. De gemeente gaat zich inspannen om hen de juiste hulp aan te bieden en te voorkomen dat de politie erbij wordt betrokken. De politie heeft geen rol in de oplossing, de zorgverlening moet gefaciliteerd worden.
- 5 De politie wordt transparanter. Data over het contact tussen politie en burgers zal ook informatie bevatten over etniciteit en over de aanleiding en uitkomst van het contact, verwondingen en overlijdensgevallen. Onderzoeken naar politiegeweld en racisme bij de politie worden publiek gemaakt.
- 6 De politie hanteert heldere, interne regels over omgangsvormen en taalgebruik. Hiermee wordt het makkelijker om agenten te ontslaan dan wel te vervolgen vanwege racisme en politiegeweld. De gemeente voert de druk op om te voorkomen dat er bij de politiemensen met anti-rechtsstatelijke en racistische meningen werken.
- 7 De gemeente roept de burgemeester op om via de veiligheidsdriehoek de regionale politie aan te sporen om heldere interne regels over omgangsvormen en taalgebruik in te voeren. Het wordt dan voor de politie makkelijker om agenten te ontslaan dan wel te vervolgen vanwege racisme en geweld. Tevens voert de gemeente de druk op om te verhinderen dat de politie wordt bemenst door personen met anti-rechtsstatelijke en racistische meningen.
- 8 De lokale overheden en de politie dienen het recht op vreedzaam protest en demonstratie te beschermen. Dit recht wordt niet ingeperkt. Onrust of tegenreacties mogen geen aanleiding zijn voor een demonstratieverbod. Demonstraties die indruisen tegen de mensenrechten worden niet toegestaan.
- 9 Klokkenluiders, bijvoorbeeld bij de politie, worden door de gemeente in bescherming genomen en moeten alle ruimte krijgen om misstanden aan te kaarten.

RECHT OP ZELFBESCHIKKING

BESLISSSEN OVER EIGEN LICHAAM EN LEVEN

Het individuele recht op zelfbeschikking is een belangrijk recht en dient te allen tijde beschermd en nageleefd te worden. Het houdt in dat iedereen het recht heeft zelf te kunnen beslissen over het eigen lichaam en het eigen leven. Je hebt recht op juiste informatie over zaken die betrekking hebben op jouw leven en lichaam. Zo kun je weloverwogen keuzes maken. Dit betekent ook dat je het recht hebt om je te kleden zoals jij wilt, lief te hebben wie jij wilt, jezelf uit te drukken zoals jij wilt, te geloven waarin jij wilt en te gaan en staan waar jij wilt. Het recht op zelfbeschikking kent echter grenzen. Jouw recht op zelfbeschikking mag ditzelfde recht van anderen nooit beperken. Vrijheden voor jou moet altijd evenredig zijn met vrijheden voor anderen.

Het recht op zelfbeschikking is voor sommige mensen in Nederland in gevaar. Aan islamitische vrouwen wordt bijvoorbeeld opgelegd hoe zij zich moeten kleden door het 'Gedeeltelijk Verbod Gezichtsbedekkende Kleding'. Hierdoor mogen zij geen gezichtsbedekkende kleding meer dragen in onderwijs- en zorginstellingen, het openbaar vervoer en in overheidsgebouwen. Het recht op zelfbeschikking is ook in gevaar voor mensen die een abortus ondergaan, omdat zij regelmatig worden bedreigd bij de ingang van abortusklinieken. Los van de bedreigingen beslissen mensen zonder baarmoeder nog steeds in grote mate over de rechten van hen met baarmoeder. Verder wordt de identiteit van non-binaire personen

niet officieel erkend in Nederland, hebben mensen met ondraaglijk fysiek en psychisch lijden te weinig rechten om hun leven op een waardige en zelfgekozen manier te beëindigen en is er weinig juridische ruimte voor niet-traditionele gezinnen, bijvoorbeeld voor hen die met meer dan twee mensen een kind willen opvoeden. Ook is het moeilijk om bijvoorbeeld een erfenis na te laten aan een beste vriend.

BIJ1 staat achter de intersectionele feministische beweging die het recht op zelfbeschikking voor iedereen wil waarborgen. Het recht op zelfbeschikking gaat verder dan het realiseren van een regenboogfietspad. BIJ1 pleit voor de volgende punten.

- 1 De gemeente stopt met het subsidiëren van organisaties die alleen voorwaardelijke hulp bieden aan ongewenst zwangere personen.
- 2 Ervaringsdeskundigen worden actief betrokken bij het ontwikkelen van beleid rond abortuszorg. Groepen zoals *Abortuskliniek Vrelinghuis Utrecht* komen in aanmerking voor subsidies.
- 3 Anti-abortusdemonstranten worden weggehouden bij abortusklinieken zoals het Vrelinghuis. Door boetes en het ontbinden van demonstraties bij klinieken wordt het lastigvallen van bezoekers van abortusklinieken actief ontmoedigd. Abortusklinieken krijgen een hotline naar de meldkamer van 112. GGD's verwijzen actief naar klinieken en artsen die de keuze voor abortus respecteren.
- 4 Mensen die als kind zijn geadopteerd hebben het recht op informatie over hun biologische ouders. Bij binnenlandse adopties betekent dit dat afstammingsgegevens niet uit archieven mogen worden gewist. Bij buitenlandse adopties moet de overheid hebben gecontroleerd of de biologische ouders hebben ingestemd met de adoptie. Gegevens zoals geboortedatum, geboorteplaats, oorspronkelijke naam, namen van ouders en familie moeten op aanvraag beschikbaar zijn. De gemeente werkt hier actief aan mee.
- 5 De gemeente gebruikt genderneutrale taal en stopt met het standaard adresseren van inwoners naar gender, ook in persoonlijke post.
- 6 Met behulp van trainingen van ervaringsdeskundigen vergroot de gemeente gendercompetenties bij ambtenaren.
- 7 De gemeente organiseert en/of ondersteunt de 'Transgender Gedenkdag' op 20 november en de 'Intersekse Dag van Herinnering' op 6 november.
- 8 De gemeente onderzoekt samen met notarissen hoe het makkelijk gemaakt kan worden om erfenissen aan niet-familieleden na te laten.
- 9 Waar mogelijk faciliteert en steunt de gemeente het vervroegd beëindigen van het leven van mensen met zwaar fysiek of psychisch lijden. De gemeente gaat in gesprek met zorgverleners over het uitbreiden van de mogelijkheden.
- 10 Alle vormen van religieus onderwijs, scholen en gebedshuizen worden volgens gelijke criteria beschermd.
- 11 De gemeente doet alles in haar macht om het recht op zelfbeschikking van islamitische vrouwen te waarborgen. Gemeenteraadsleden, de burgemeester en wethouders spreken zich uit tegen actieve handhaving van het 'Gedeeltelijk Verbod Gezichtsbedekkende Kleding.'
- 12 Er komt meer keuzevrijheid in het opnemen van vrije dagen op basis van religieuze overtuiging. De gemeente zal dit actief faciliteren, zowel op het werk als in het onderwijs.
- 13 De gemeente faciliteert extra begraafplaatsen voor eeuwige grafurft als daar vraag naar is.

IEDEREEN IS ONDERDEEL VAN DE STAD

BIJ1 staat voor een inclusieve samenleving, waarin mensen met een beperking, chronische ziekte en/of neurodivergentie volledig deel uitmaken van de maatschappij. In Nederland zijn er meer dan 3 miljoen mensen met een beperking. Dit zijn bijvoorbeeld auditieve beperkingen zoals doofheid of slechthorendheid, visuele beperkingen zoals blindheid en lichamelijke beperkingen zoals verlammingen en amputaties. Ook chronische ziektes zoals diabetes of reuma, neurodivergentie zoals autisme of AD(H)D en psychische kwetsbaarheden zoals depressie of angststoornissen zijn hier een voorbeeld van.

Om de samenleving voor iedereen toegankelijk en inclusief te maken, is het belangrijk om een onderscheid te maken tussen de medische en sociale modellen van beperking. Deze termen onderscheiden wat daadwerkelijk een beperking is: iemands medische conditie die ervoor zorgt dat mensen beperkt worden in hun handelen of de maatschappij die daar geen rekening mee houdt. Bij het medische model wordt de beperking gezien als afwijking van de norm en wordt dit middels hulpmiddelen en individuele aanpassingen zo klein mogelijk gemaakt. Het sociale model stelt dat factoren in de samenleving, zoals de toegankelijkheid van gebouwen of het openbaar vervoer, de beperking daadwerkelijk beperkend maken.

Door speciale woonvormen, scholen, vervoer en werk wordt Nederland niet toegankelijker. Mensen met een beperking, chronische ziekte en/of neurodivergentie worden zo juist buiten de samenleving gehouden, waardoor de reguliere samenleving ontoegankelijk blijft en er geen noodzaak is om dit aan te passen. Mensen met een beperking, chronische ziekte en/of neurodivergentie moeten volwaardig mee kunnen doen en bij kunnen dragen aan de reguliere samenleving. Dit kan alleen in een toegankelijke maatschappij. Daarom pleit BIJ1 voor de volgende punten.

- 1 De gemeente stelt prioriteit aan de agenda 'Utrecht voor iedereen toegankelijk' en volgt altijd het VN-verdrag Handicap.
- 2 Ieder nieuw te bouwen object of gebouw in de openbare ruimte dient, naar de mate van het VN-verdrag Handicap, toegankelijk te zijn. Ervaringsdeskundigen worden van begin tot eind in het proces betrokken en hebben een belangrijke stem in de keuzes die worden gemaakt.
- 3 De gemeente verankert ervaringsdeskundigheid in het beleid. Zij vertellen welke problemen zij ervaren om zo werkelijke toegankelijkheid te creëren.
- 4 Alle moderne overheidsgebouwen in Utrecht, zoals het gemeentehuis, dienen volledig toegankelijk te zijn. Oude gebouwen worden zoveel mogelijk toegankelijk gemaakt met behulp van, onder andere, (stoel)liften en het verwijderen van drempels.
- 5 Openbare toiletten in de gemeente zijn toegankelijk en gratis, ook voor mensen die gebruik maken van een (elektrische) rolstoel. De gemeente stimuleert een netwerk aan publiekelijk toegankelijke toiletten in horeca, (fietsen)stallingen en kantoren.
- 6 Er dienen voldoende drinkwater-tappunten beschikbaar te zijn in de openbare ruimte. Dit wordt beheerd door de gemeente.
- 7 Communicatie vanuit de gemeente dient voor iedereen toegankelijk te zijn. Informatie, audiovisuele boodschappen en brieven die de gemeente stuurt worden in begrijpelijke taal, op B1-taalniveau, gemaakt of geschreven.
- 8 Haltes voor het openbaar vervoer dienen goed op hoogte te zijn zodat een rolstoelgebruiker kan in- of uitstappen. Nieuwe haltes worden conform deze norm aangelegd en bestaande worden aangepast.
- 9 Aanvullend openbaar vervoer is betaalbaar, van goede kwaliteit, stipt en bij voorkeur in handen van de gemeente of het OV-bedrijf. Dit valt wel onder de taxi-cao. Goede arbeidsomstandigheden voor chauffeurs is een pré voor selectie van de uitvoerder.
- 10 In de stad dienen geleidelijnen aanwezig te zijn ten behoeve van slechthorende mensen. Deze dienen niet geblokkeerd te worden.
- 11 In alle openbare gebouwen, zoals het gemeentehuis, moet er een ringleiding zijn voor slechthorende mensen.
- 12 Bij de aanleg of renovatie van infrastructuur wordt het belang van mensen met een beperking zwaar meegewogen. Ontoegankelijkheid wordt zo veel mogelijk vermeden.
- 13 De gemeente doet onderzoek naar de ervaringen van discriminatie en negatieve bejegening van mensen met een beperking, chronische ziekte en/of neurodivergentie in Utrecht.
- 14 Er komt concreet beleid om validisme tegen te gaan. Zo komen er trainingen over de beginselen en normen van het VN-verdrag Handicap. Deze worden gegeven aan overheidspersoneel, rechters en advocaten, architecten, ontwikkelaars, onderwijspersoneel en anderen die te maken hebben met beleid en ondersteuning van mensen met een beperking, chronische ziekte en/of neurodivergentie. De regionale meldpunten voor discriminatie worden actiever op het gebied van deze vorm van discriminatie.
- 15 De gemeente subsidieert gastlessen van ervaringsdeskundigen op het gebied van beperkingen, chronische ziektes en/of neurodivergentie op onderwijsinstellingen. Zo neemt onwetendheid en schaamte bij kinderen, jongeren en volwassenen met een beperking af en werken we actief toe naar een samenleving die wel toegankelijk en inclusief is.
- 16 De oversteekduur van verkeerslichten wordt langer voor mensen met een lagere beweegsnelheid. Hiervoor krijgen ze een vertragingsknop. Alle verkeerslichten worden gebruiksvriendelijk gemaakt voor mensen met een visuele beperking.
- 17 Informatie in het publieke domein wordt beschikbaar gemaakt in braille.
- 18 Bij alle overheidsgebouwen worden zintuigelijke prikkels zo veel mogelijk verminderd, bijvoorbeeld door rekening te houden met de akoestiek en verlichting.
- 19 Bij de bouw van nieuwe scholen wordt er rekening gehouden met sensorische verschillen. Bestaande scholen worden waar mogelijk hierop aangepast, bijvoorbeeld door rekening te houden met de akoestiek en verlichting.

DIGITALE EN TECHNOLOGISCHE VOORZIENINGEN

INTERNET ALS PUBLIEKE RUIMTE

BIJ1 is van mening dat het internet een publieke ruimte is en ook zo behandeld moet worden. De gemeente dient dit in haar digitale beleid naar binnen en buiten toe uit te stralen. Online privacy is net zo belangrijk als offline privacy. Zowel online als offline moeten mensen de vrijheid hebben om zich te bewegen zonder dat alles geregistreerd en opgeslagen wordt. Digitale communicatiemiddelen moeten voor iedereen toegankelijk en veilig zijn. Bij digitale overheidsdiensten is geen plek voor etnisch profileren en discriminatie.

We kunnen niet zonder meer vertrouwen op technologie. Het wordt gemaakt door mensen, waardoor er fouten kunnen zitten in technologie. Algoritmes zijn hier een duidelijk voorbeeld van. Wanneer de politie in een algoritme voornamelijk (criminaliteits) gegevens over gemarginaliseerde wijken invoert en veel minder gegevens uit andere wijken, zal dit algoritme een vertekend beeld van de werkelijkheid tonen en onjuiste voorspellingen doen. Zonder controle en correctie leidt dit ertoe dat de gemarginaliseerde wijken meer worden gestigmatiseerd. Als algoritmes niet worden getoetst worden vooroordelen, discriminatie en etnisch profileren steeds dieper in

computermodellen verwerkt.

De gemeente heeft een belangrijke rol op het gebied van privacy. Onze gegevens worden opgeslagen, verwerkt en ingezet om voorspellingen te maken over leningen, uitkeringen en criminaliteit. Hoewel de gemeente ons verzekert dat onze gegevens beschermd zijn, was er in 2019 een enorm datalek bij de Utrechtse jeugdzorg. BIJ1 vindt dat de gemeente regelmatig gecontroleerd moet worden op privacywetgeving en mensenrechtenschendingen met betrekking tot persoonsgegevens. Dit geldt voor online privacy, maar ook voor privacy op straat. BIJ1 pleit voor de volgende punten.

DIGITALE TOEGANKELIJKHEID EN DIGITALE COMMUNICATIE

- 1 De gemeente herzielt haar websites en maakt deze gebruiksvriendelijker en toegankelijker. Hierbij wordt uitgegaan van taalniveau B1 en waar mogelijk A2. Het aantal keer dat mensen moeten klikken om bij gezochte informatie te komen vermindert.
- 2 De gemeente creëert een duidelijk online overzicht van de manieren waarop mensen de lokale politiek kunnen volgen, hieraan kunnen deelnemen en deze kunnen beïnvloeden.
- 3 Het wordt toegankelijker en makkelijker om subsidie- en fondsenmogelijkheden online te onderzoeken en aan te vragen.
- 4 Waar apps worden geïntroduceerd om informatie toegankelijker te maken, zorgt de gemeente ervoor dat die informatie minstens zo toegankelijk op websites beschikbaar is. Apps zijn geen vervanging van andere online services, maar enkel een toevoeging.

MENSEN BOVEN DIGITALISERING

- 1 Het digitaliseringsbeleid van de gemeente stelt niet de digitalisering op zich, maar de rechten en behoeften van inwoners en gemeentebestuurders altijd centraal.
- 2 De gemeente garandeert dat traditionele manieren van contact, zoals via de telefoon of een loket, mogelijk blijven zonder dat de kwaliteit daaronder lijdt. Dit is voor iedereen die dat fijn vindt en specifiek voor mensen die moeite hebben met digitale technologieën, zoals ouderen, mensen die het Nederlands (nog) niet voldoende beheersen, laaggeletterden en mensen met een beperking.
- 3 Alle digitale diensten die de gemeente aanbiedt, waaronder nieuwe en bestaande websites, moeten maximaal voldoen aan nationale en internationale toegankelijkheidseisen. De toegankelijkheid moet vanaf het begin van de ontwikkeling een hoofdrol spelen. Tijdens dit proces worden ook de ervaringen van mensen met een beperking meegenomen.

VEILIGHEID

- 1 De gemeente gaat op buurniveau actief lesprogramma's aanbieden om bewoners bewust te maken van hun digitale en privacyrechten.
- 2 De overheid moet de ontwikkeling van open-source en open standaarden in de publieke en private sector faciliteren. Voor de gemeente betekent dit dat nieuwe IT-projecten van open-sourcesoftware gebruik zullen maken en dat gestuurd wordt op het beëindigen van closed-source licentieovereenkomsten. Dit geldt ook binnen de gemeente-organisatie, waarin Microsoft- en Apple-overeenkomsten veel te lang zijn getolereerd.
- 3 Ook op digitaal niveau gaat de gemeente actief discriminatie en etnisch profileren tegen. Zaken als het toeslagenschandaal mogen nooit meer voorkomen. Dit geldt voor alle lagen binnen digitale systemen en processen: van de digitalisering van overheidsdiensten, via het gebruik van algoritmes, tot aan het evalueren van digitaliseringsprocessen. De mensen die deze trajecten begeleiden vertegenwoordigen verschillende bevolkingsgroepen in Nederland.
- 4 De gemeente zorgt ervoor dat er een onafhankelijke toezichthouder is, zoals een ombudsfunctionaris of de lokale Rekenkamer, die er op toeziet dat er in de dataverzameling over burgers door de gemeente geen sprake is van discriminatie, etnisch profileren en het schenden van mensenrechten. Deze toezichthouder heeft het mandaat om de data op te vragen en te beoordelen en om wettelijk bindend advies te geven aan de gemeente.
- 5 De gemeente gaat er streng op toezien dat de privacy van haar inwoners volledig wordt gegarandeerd. Dit is al verplicht via de Algemene verordening gegevensbescherming, maar hierin gaat BIJ1 nog een stuk verder. De gemeente schaft per direct beveiligingscamera's in de openbare ruimte af. Een verdere uitbreiding van het aantal beveiligingscamera's wordt stopgezet en er komt een lokaal verbod op gezichtsherkenningssoftware, wifi-tracking en dergelijke. Dit geldt ook voor camera's die gemakkelijk verplaatsbaar zijn of verbonden zijn aan verplaatsbare objecten of personen. Opnames ten behoeve van de zogenaamde openbare orde worden tot een minimum beperkt.
- 6 De gemeente garandeert dat gegevens, zowel intern als extern, via open standaarden te raadplegen zijn. Publieke software voor de gemeente blijft conform een open-sourcelicentie openbaar. Slecht functionerende en klantvriendelijke systemen waar inwoners vaak de pineut van zijn, zoals Socrates, worden zo snel mogelijk vervangen of verbeterd.
- 7 Resultaten van gemeentelijke onderzoeken zijn openbaar.

WOORDENLIJST

A

Aangiftebereidheid: De bereidheid van iemand om aangifte te doen, meestal direct verbonden met of de persoon zich veilig en serieus genomen voelt.

Algemene Plaatselijke Verordening: Een op gemeentelijk niveau vastgesteld algemeen bindend voorschrift. In de Algemene Plaatselijke Verordening worden, onder andere, voorschriften gegeven op het gebied van de openbare orde en veiligheid in de breedste zin van het woord. Hierbij valt te denken aan: verkeerszaken, horeca-aangelegenheden en bescherming van het milieu. Elke gemeente heeft een eigen Algemene Plaatselijke Verordening waarin zij zaken op haar manier regelt.

Algoritme: Een formule in de vorm van een code om een wiskundig of informaticaprobleem automatisch op te lossen.

Antisemitisme: De discriminerende en racistische behandeling van Joden op basis van hun etniciteit of religie.

Art.1 Midden Nederland: Het expertisecentrum voor gelijke behandeling en tegen discriminatie voor inwoners van alle gemeenten van de provincie Utrecht.

B

Basisregistratie Personen: De Basisregistratie Personen (BRP) bevat persoonsgegevens van inwoners van Nederland (ingezetenen) en van personen die Nederland hebben verlaten (niet ingezetenen). Wanneer iemand trouwt, een kind krijgt of verhuist legt de gemeente dit vast in de BRP. Als iemand verhuist naar een andere gemeente verhuizen de persoonsgegevens met diegene mee en als iemand verhuist naar het buitenland verhuist het overzicht met persoonsgegevens naar het niet-ingezetene-deel van de BRP.

Bed-bad-broodregeling: Een regeling om uitgeprocedeerde asielzoekers die niet kunnen of willen vertrekken niet op straat te laten staan. Ze worden voorzien van nachtopvang en maaltijden.

Biodiversiteit: De diversiteit van flora en fauna binnen een bepaald ecosysteem.

Biomassacentrales: Centrales waar (afval)hout wordt verbrand om energie op te wekken.

Blackfacing: Het opmaken van het gezicht met zwarte/bruine schmink en eventueel stereotyperende kenmerken om zo een racistische karikatuur van een zwart persoon uit te beelden.

Boycott, Divestment and Sanctions: Beweging die oproept tot een economische boycot van Israëlische producten uit bezet Palestina, tot desinvesteren en tot sancties die de Israëlische staat moeten dwingen om zich aan mensenrechten en internationale verdragen te houden.

Broedplaats: Een atelierversamelgebouw voor (vaak) startende kunstenaars en creatievelingen.

Burgerservicenummer: Een uniek persoonsnummer voor iedereen die ingeschreven staat in de Basisregistratie Personen

C

Centraal wonen: Een vorm van gemeenschappelijk wonen waarbij bewoners bewust kiezen om met elkaar te wonen, de huishoudens over een zelfstandige woning of wooneenheid beschikken en waarbij ze gemeenschappelijke voorzieningen en ruimten met elkaar delen.

Circulaire economie: Een model van productie en consumptie waarbij bestaande materialen en producten zo lang mogelijk worden gedeeld, verhuurd, hergebruikt, hersteld, opgeknapt en gerecycleerd om meer waarde te creëren.

Circulaire landbouw: Een vorm van landbouw gebaseerd op het idee dat alles optimaal gebruikt wordt. De resten van de ene keten zijn de grondstoffen voor een andere keten. Zo wordt bijvoorbeeld voedsel dat wij niet meer eten als diervoeder gebruikt. Om tot een circulair landbouwsysteem te komen, is er een transitie nodig waarin plantaardige en dierlijke productieketens slim aan elkaar worden gekoppeld.

Cis-gender: Iemand van wie de genderidentiteit overeenkomt met diens geboortegeslacht.

Cis-seksisme: Discriminatie tegen vrouwen en transgender personen. De cis-man wordt als norm genomen.

Closed-source: Computerprogramma's waarvan de broncode niet wordt gepubliceerd, behalve aan licentiehouders. Het kan alleen worden bewerkt door de organisatie die het heeft ontwikkeld en degenen die een licentie hebben om de software te gebruiken.

Code Diversiteit en Inclusie: Een richtlijn voor de culturele sector om op het gebied van diversiteit te verbeteren. Oorspronkelijk was dit vooral gericht op culturele diversiteit, maar inmiddels richt het zich op een breder spectrum, zoals gender, religie, sociaaleconomische status en leeftijd.

Collectieve arbeidsovereenkomst (cao): Een schriftelijke overeenkomst waarin afspraken

over arbeidsvoorwaarden, zoals loon, werktijden en pensioen, zijn vastgelegd. De afspraken zijn overeengekomen tussen een of meer werkgevers of werkgeversorganisaties met een of meer werknemersorganisaties.

D

Decolonial Green Deal: Een plan om klimaatverandering aan te pakken op een manier die niet alleen gericht is op de wetenschap van de klimaatcrisis, maar ook op de sociale, culturele en economische systemen en machtsverhoudingen die het vermarkten van mens, dier en natuur mogelijk maakt. Een Decolonial Green Deal pakt de systemische problemen aan om de klimaatcrisis te stoppen.

Deelfietsen, -steps en -brommers: Fietsen, steps en brommers die 24 uur per dag beschikbaar zijn voor gedeeld gebruik en geparkeerd staan in speciale deelparkeervakken en in fietsenrekken in de openbare ruimte.

Degentrificatiebeleid: Het proces dat gentrificatie tegengaat.

Dekolonisatie: Het proces waarin gekoloniseerde landen zich ontdoen van de koloniale machthebbers, maar ook de processen waarin de samenleving afstand neemt van de witte en/of westerse norm als de universele waarheid.

Dienst Terugkeer en Vertrek: Overheidsorgaan die het vertrek regelt van asielzoekers die Nederland moeten verlaten.

Discriminatie: Het onrechtmatig uitsluiten, niet gelijkwaardig behandelen en/of onderscheid maken tussen mensen en/of groepen op basis van verschillen tussen mensen.

E

Ecologisch plafond: De grenzen waarbinnen de mensheid moet navigeren om duurzaam gebruik te kunnen blijven maken van de hulpbronnen van de aarde, voordat het leven van natuur of mens in gevaar komt.

Ecosocialistische economie: Een economisch model dat streeft naar sociale rechtvaardigheid en het duurzame gebruik en de bescherming van de natuurlijke hulpbronnen. Dit zijn essentiële criteria voor alle economische activiteiten.

Ecosysteem: Een systeem van levende wezens dat samen met hun omgeving een keten vormt die het leven binnen het systeem in stand houdt.

Ervaringsdeskundige: Iemand die eigen ervaringen gebruikt in het werk en zo een specifieke vorm van expertise heeft.

Etniciteit: Een verzameling van kenmerken die onderdeel zijn van iemands achtergrond of identiteit, zoals nationaliteit, taal, cultuur, religie, etc.

Etnisch profileren: Het hanteren van (uiterlijke) eigenschappen zoals huidskleur, nationaliteit, etniciteit, taal of geloof bij opsporing of handhaving, terwijl daar geen bewezen aanleiding voor is.

Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens: Een Europees verdrag waarin de mensen- en burgerrechten van alle inwoners van de aangesloten landen zijn vastgelegd.

F

Fair Practice Code: Een gedragscode voor ondernemen en werken binnen de kunst, cultuur en creatieve sector om een eerlijke en solidaire bedrijfsvoering te bewerkstelligen.

Fossielvrij onderwijs: Fossielvrij Onderwijs wil leerlingen beschermen tegen de groeiende invloed van de fossiele industrie op (basis)scholen. Dit doet het bijvoorbeeld door bij de overheid aan te dringen om leerlingen te beschermen tegen de invloed van de fossiele industrie en door ouders en leerkrachten bewust te maken van de boodschap van de fossiele industrie in het onderwijs.

G

Gemengd wonen: In gemengde woonprojecten wonen reguliere huurders of studenten samen met bijvoorbeeld ex-dak- en thuislozen, jongeren met een lichte verstandelijke beperking of met mensen die psychisch kwetsbaar zijn.

Gendercompetenties: Competenties en gevoeligheid rondom genderzaken, feministisch en trans/queer bewustzijn en gevoeligheid en de vaardigheid deze in beleid te vertalen. Hieronder vallen ook non-traditionele gezinssamenstellingen.

Genderexpressie: De uiting van iemands genderidentiteit.

Genderidentiteit: De wijze waarop iemand zich identificeert op het gebied van gender.

Gentrificatie: De ruimtelijke uitdrukking van klassenongelijkheid. Het is een proces van

vernieuwing van een buurt of stad op een manier waardoor deze duurder wordt. Hierdoor wordt het voor mensen met meer kapitaal uit hogere sociaaleconomische klassen aantrekkelijk om zich in de buurt of stad te vestigen of er te verblijven. Tegelijkertijd worden mensen uit lagere sociaaleconomische klassen met minder kapitaal weggedreven uit de buurt of stad.

Greenwashing: Het zich groener of maatschappelijk verantwoordelijker voordoen dan een bedrijf of organisatie daadwerkelijk is. Men doet alsof de organisatie weloverwogen met het milieu en/of andere maatschappelijke thema's omgaat, maar dit blijkt vaak niet of maar gedeeltelijk het geval te zijn.

Groene daken: Een vorm van dakisolatie met planten op het dak.

I

Imperialisme: Een beleid of ideologie om de macht over andere volkeren en landen uit te breiden door gebieden te veroveren en te beheersen. Hierbij wordt de eigen cultuur en politiek opgelegd aan de onderdrukte bevolking.

Inclusiviteit/Inclusie: Het actief in de samenleving betrekken van achtergestelde groepen op basis van gelijkwaardige rechten en plichten.

Institutioneel: Verweven in de cultuur en normen van instituten, bijvoorbeeld overheidsinstellingen.

Intersectioneel feminisme: Feminisme dat niet alleen gaat over vrouw-zijn, maar ook om een combinatie van samenhangende factoren die het leven beïnvloeden, zoals ras, klasse, seksualiteit en beperking.

J

Jongeren Informatie Punt: Een informatiepunt voor jongeren dat informatie en advies geeft over onder andere werk, school, drugs, geld, seks, vrije tijd, rechten en plichten en huisvesting.

K

Kapitalisme: Het huidige economische systeem waarin het behalen van winst en het opbouwen van kapitaal het doel is. De vrije markt, met de bijbehorende voortdurende groei, moet daarvoor zorgen. Dit gebeurt door middel van uitbuiting en gaat ten koste van onder

andere arbeidsrechten, eerlijke verdeling van macht en welvaart, dierenwelzijn en het klimaat.

Klassisme: Discriminatie op basis van wel of niet behoren tot een sociale klasse, vaak op basis van economische criteria.

Kolonialisme: Een praktijk waarbij een land macht heeft over andere gebieden en mensen. Hierbij worden koloniën gesticht, waarbij de taal, religie en andere culturele praktijken van de kolonist kunnen worden opgelegd aan de onderdrukte mensen. Economische dominantie en het profiteren van de mensen en middelen van de gekoloniseerde gebieden is echter het hoofddoel.

Kostendelersnorm: Het verlagen van een bijstandsuitkering op het moment dat meerdere volwassenen samenwonen op een adres. Dit geldt ook als de samenwonende volwassenen familie van elkaar zijn.

L

Landelijke Vreemdelingen Voorziening: Een project van het Rijk, de gemeente Utrecht en vier andere gemeenten om het bestaande lokale opvangmodel voor migranten verder te ontwikkelen. Het doel is om vreemdelingen zonder recht op Rijksopvang, terwijl zij onderdak krijgen in de lokale opvang, te begeleiden naar een blijvende oplossing. Dit kan zowel terugkeer, legalisering van verblijf of doormigratie zijn.

LHBTQIA+: Een afkorting voor 'Lesbisch, Homoseksueel, Biseksueel, Transgender, Queer, Intersekse, Aseksueel' en meer.

M

Marktwerving: Het verschijnsel waarbij de zorg in handen is van bedrijven met een winstmodel en afhankelijk is van de grillen van de markt.

N

Nationaliteit onbekend: Asielzoekers die wel een nationaliteit hebben, maar geen documenten hebben om dit te kunnen bewijzen.

Nederlandse Arbeidsinspectie: Overheidsorgaan met als kerntaak het inspecteren op gebieden als arbeidsomstandigheden en fraude binnen werk en inkomen (voorheen *Inspectie SZW*).

Neurodiversiteit: De van nature aanwezige verschillen en variaties in het menselijk brein, wat betreft sociale vaardigheden, leercapaciteit, aandacht, stemming en andere mentale functies die afwijken van de norm. Voorbeelden van neurodivergentie (afwijkingen van de norm) zijn autisme (ASS), AD(H)D, een bipolaire stoornis, dyslexie, syndroom van Gilles de la Tourette, een aangeboren spraakstoornis, hersenletsel, schizofrenie, obsessieve-compulsieve stoornis en diverse persoonlijkheidsstoornissen.

Non-binair: Iemand die zich niet thuis voelt in de hokjes ‘man’ of ‘vrouw.’

O

OESO-richtlijnen: Richtlijnen die aangeven wat er van multinationals wordt verwacht op sociaalmaatschappelijk gebied. Ze vormen het kader voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen. De richtlijnen omvatten ook de fundamentele arbeidsnormen van de internationale arbeidsorganisatie.

Onderwijsachterstandenbeleid: Speciale programma’s die gemeenten aanbieden om kinderen met een onderwijsachterstand te helpen. De voorschool is onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid.

Ongedocumenteerde mensen: Mensen zonder een geldige verblijfsvergunning.

Onteiningswetgeving: De mogelijkheid om eigendom van particulieren aan de overheid over te dragen. Onteining is alleen mogelijk in het algemeen belang en onder strenge wettelijke voorwaarden, omdat eigendom een belangrijk recht is. Bij onteining heeft iemand recht op een complete schadeloosstelling.

Open-source: Vrije toegang tot de gebruikte bronnen van een eindproduct.

Opkoopbescherming: Een bescherming die ervoor zorgt dat in gewilde gebieden huizen niet zomaar kunnen worden opgekocht voor de verhuur. Op die manier blijven meer koopwoningen beschikbaar voor mensen die er zelf in gaan wonen.

P

Participatiewet: Een wet met als doel om meer mensen, ook mensen met een arbeidsbeperking, te laten participeren in de samenleving en een plek te laten vinden op de arbeidsmarkt.

Platformverhuur: Het verhuur van woningen via een platform, zoals Airbnb of Funda. Het is een internetplatform waarop woningen worden geplaatst en waar geïnteresseerden deze kunnen bekijken en erop kunnen reageren.

R

Racisme: Het onrechtmatig uitsluiten, niet gelijkwaardig behandelen en/of onderscheid maken tussen verschillende mensen en/of groepen op basis van verschillen in ras.

Razzia’s: Een door de overheid opgezette grootschalige jacht op een groep mensen.

Rechtsherstel: Compensatie voor de verschillende gevolgen die bepaalde groepen hebben moeten doorstaan door bezetting en/of vervolging.

S

Segregatie: Het (bewust) scheiden en afzonderen van bevolkingsgroepen in de maatschappij. Het is het tegenovergestelde van integratie.

Seksisme: Discriminatie op basis van geslacht.

Semioverheid: Een algemene aanduiding die gebruikt wordt voor veel verschillende organisaties die niet officieel bij de overheid horen, maar hier wel nauw mee verbonden zijn. Deze organisaties hebben wettelijke taken, dienen een uitgesproken publiek belang of ontvangen een (flinke) publieke financiering.

Stopformulieren: Formulieren die door de politie ingezet kunnen worden om te monitoren of er bij politiecontroles sprake is van discriminatie en etnisch profileren.

T

Tiny forest: Een klein bos met veelal uitsluitend inheemse soorten bomen en planten. Vaak is dit ongeveer ter grootte van een tennisbaan (circa 250 m²). Er worden in beginsel geen, of zo weinig mogelijk, ingrepen gedaan.

U

Uitpondtermijn: De termijn die gesteld wordt aan woningcorporaties waarna een huurwoning verkocht mag worden op de vrije markt.

UN Guiding Principles: Richtlijnen vanuit de Verenigde Naties voor landen en bedrijven om mensenrechtenschendingen in het bedrijfsleven te voorkomen en te bestrijden.

V

Validisme: De discriminatie, stigmatisering en/of uitsluiting van mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking en van neurodivergente mensen.

Veiligheidsdriehoek: De samenwerking tussen de burgemeester, politie en justitie die meestal op regionaal niveau plaatsvindt.

Verborgен leegstand: Een pand dat in feite leeg staat maar dat in ‘nep-gebruik’ is, bijvoorbeeld met een enkel schilderij in het raam als ‘kunstexpositie’.

Verhuurdersvergunning: Een vergunning die moet worden aangevraagd door een verhuurder om een pand te kunnen verhuren. Dit geldt alleen als de gemeente eerdere misstanden heeft geconstateerd waar de verhuurder verantwoordelijk voor wordt gehouden, zoals discriminatie van huurders, overbewoning of illegaal kamerverhuur. Er is geen noodzaak voor een verhuurdersvergunning als een verhuurder de regels nakomt.

VN-verdrag Handicap: Het VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap, een sinds 2016 geldend verdrag waarmee de Nederlandse staat heeft toegezegd de situatie van mensen met een beperking zo te verbeteren dat zij volwaardig mee kunnen doen in de samenleving.

Voorschool: Een peuteropvang die voorschoolse educatie aanbiedt. Het bereidt kinderen voor op de basisschool zodat zij een goede start zullen hebben.

Vreemdelingendetentie: Een manier om asielzoekers die afgewezen zijn en anderen zonder geldige verblijfsvergunning beschikbaar te houden voor vertrek naar het land van herkomst. Het gebeurt als er een risico is dat iemand zich onttrekt aan het toezicht.

Vrijplaats: Een gebouw of terrein dat door een werk-, woon- of culturele gemeenschap zelf wordt vormgegeven.

W

Wet inburgering 2021: Een nieuwe wet waardoor gemeenten een belangrijkere rol hebben in het begeleiden van inburgeraars.

Wet langdurige zorg: Een wet die zware, intensieve zorg voor kwetsbare ouderen, mensen met een handicap en mensen met een psychische aandoening regelt.

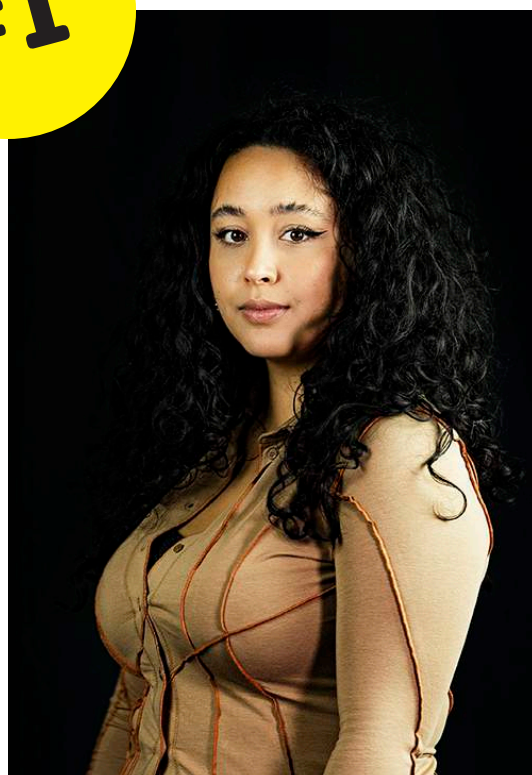
Wet maatschappelijke Ondersteuning: Een wet die hulp en ondersteuning biedt aan burgers, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen en deel kunnen blijven nemen aan de maatschappij.

Wet regulering sekswerk: Een wet die prostitutie en andere vormen van sekswerk door middel van bepaalde voorwaarden reguleert om zo misstanden in de seksbranche te voorkomen of te verminderen.

Wietexperiment: Een experiment dat onderzoekt of het mogelijk is om de levering, inkoop en verkoop van cannabis te legaliseren. Nu wordt cannabis achter gesloten deuren ingekocht en geleverd en wordt de verkoop ervan in coffeeshops gedoogd. Het staat ook bekend als *Experiment gesloten coffeeshopketen*.

KANDIDATENLIJST 2022

#1

STEVIE NOLTEN

zij/haar

Ik ben Stevie, 30 jaar en woon sinds mijn 19e in de Domstad. Ik werk als onafhankelijk onderzoeker in de culturele sector op thema's als dekolonisatie, meerstemmigheid en institutional accountability (voor o.a. Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid en Not a Playground).

Ik ben opgeleid als kunsthistoricus en cultuurbeleidsmaker en ben sterk van mening dat mijn werkveld, maar eigenlijk alles om ons heen, politiek is. Musea zijn niet neutraal en spelen een belangrijke rol in hoe we de Nederlandse geschiedenis herinneren en huidige maatschappelijke kwesties duiden. Wie inspraak heeft en wie gebruik mag maken van de middelen die dit land rijk is, zijn dan ook oneerlijk verdeeld. De wereld om me heen verantwoordelijk houden en rechtvaardiger indelen is een terugkerend onderwerp in mijn leven. Het is belangrijk om je stem te gebruiken, zowel binnen als buiten het systeem.

#2

NOURA OUL FAKIR

zij/haar

Ik ben Noura, 25 jaar en ik ben socioloog en onderzoeksjournalist. Als Marokkaanse vrouw ben ik bekend met de impact en gevolgen van vooroordelen, discriminatie, kansenongelijkheid en wat er gebeurt als er voor groepen wordt gecreëerd en over groepen wordt gesproken in plaats van met en door.

Voor mij is BIJ1 de partij die de nodige veranderingen brengt in het huidige politieke landschap. Een partij die actief en concreet strijd voert voor radicale gelijkwaardigheid en rechtvaardigheid in Nederland. Daarbij is het inzien van de waarde van intersectionaliteit, de (negatieve) impact van het kapitalisme en de oprechte zorg voor het klimaat een verademing.

Utrecht is momenteel nog geen stad voor iedereen en dat moet anders. Met BIJ1 wil ik me inzetten om ervoor te zorgen dat alle inwoners in een stad leven zonder enige vorm van uitsluiting, achterstelling en ongelijkheid.

#3

Mijn naam is Fayaaz, 27 jaar, non-binair queer moslim persoon van kleur. Ik werk als onderzoeker van seksualiteit en ik ben voorzitter van Stichting Colored Qollective (een safe(r) space voor queer personen van kleur).

Door het ontstaan van BIJ1, had ik geen andere keuze dan politiek actief worden. De grondbeginselen van deze mooie partij raken me zeer diep. Daarom zet ik me vanuit mijn ervaringsdeskundigheid, maar ook vanuit mijn privileges, dagelijks in voor radicale gelijkwaardigheid in een maatschappij die zeer verdeeld is. Ik heb de ambitie om politiek te bedrijven vanuit een anti-racistisch dekoloniaal perspectief, met een innovatief, kritisch geluid.

FAYAAZ JOEMMANBAKS

hen/hun

#4

EUPHEMIA OPHELDERS

zij/haar

Mijn naam is Euphemia, maar de meeste mensen kennen me als Effie. Ik schreef in de schoolkrant al satire over de elitaire houding van de neoliberale ballen op mijn Rotterdamse gymnasium en die afkeer van rechts beleid is niet minder geworden sinds ik in transitie ging en naar Utrecht verhuisde.

Het onderwijs, de huisvesting en de zorg zijn verre van de enige instanties die omwille van de markt worden afgebroken in ons land: de sociale zekerheid verbreekt aan alle kanten en antikapitalistisch geluid is hard nodig. Daarom sloot ik mij aan bij BIJ1, niet alleen omdat er geen alternatief is waar wordt geluisterd naar vrouwen, mensen van kleur, de LHBTQIAP+-gemeenschap, sekswerkers en mensen die worden beperkt door validisme, maar ook omdat er voor mij geen andere morele keuze is dan actief bijdragen aan een beter bestaan voor wie stelselmatig wordt achtergesteld en genegeerd. Vanuit ons intersectioneel, dekoloniaal en fatsoenlijk links gedachtegoed wil ik mij inzetten voor het Utrecht dat nodig is: een Utrecht voor iedereen.

#5

NINA RUTTEN

hen/hun

Ik ben Nina en ik wil er alles aan doen om BIJ1 de gemeenteraad in te krijgen. Ik hoop dat we komende jaren kunnen werken aan een inclusiever, rechtvaardiger en klimaat bewuster Utrecht, waarin de welvaart eerlijk wordt verdeeld.

Ik ben de master mathematical sciences aan het afronden op de Universiteit Utrecht. Ik heb me daar de afgelopen jaren ingezet voor een inclusievere universiteit met minder perverse prikkels. Samen met anderen heb ik de medezeggenschapspartij UUinActie opgezet. Ik geef nu trainingen aan medezeggenschapsraden door heel Nederland.

Ik vind het mooi dat binnen BIJ1 verschillende maatschappelijke vraagstukken met elkaar in verband worden gebracht en dat we ook oplossingen zoeken buiten de kaders van de huidige systemen. Ik denk dat radicale verandering noodzakelijk is om problemen écht op te lossen.

#6

BERKE KUCLU

hij/hen

Hoi! Mijn naam is Berke en ik ben 20 jaar oud. Na mijn lange zoektocht naar een kamer in Utrecht ben ik hier eindelijk beland, ik studeer Global Sustainability Science aan de Universiteit Utrecht.

Naast mijn studie en mijn plek op de lijst van Utrecht BIJ1 ben ik bestuurslid van de Politieke Jongerenorganisatie RADICAAL. En na het landelijke succes van BIJ1 en RADICAAL ben ik nu hard bezig met het opzetten van een lokale afdeling voor de jongerenorganisatie in het hart van Nederland. Samen met Utrecht BIJ1 wil ik me hard maken voor een antikapitalistisch geluid in de stad, tegen elke vorm van discriminatie en racisme.

#7

ODAK ONYANGO

hij/hem

Mijn naam is Odak Onyango, 44 jaar jong, woon in Lombok Utrecht West en ben een trotse lijstduwer op de kandidatenlijst van BIJ1 in Utrecht.

Mijn achtergrond als educator geeft mij de mogelijkheid om onderwerpen zoals discriminatie bespreekbaar te maken. Er zit heel veel kracht zit in het vertellen en delen van verhalen. Het vertrouwen in mezelf om dat te doen had ik eerst niet en ondanks dat het ingewikkeld blijft daag ik mezelf uit. Ik wil mijn ervaringen gebruiken om bij te dragen aan het welzijn van mensen. Het moet anders kunnen en ik weet dat het anders kan.

#8

JETSKE DE DIE

zij/haar

Al een aantal jaren ben ik actief bij Utrecht BIJ1. Wat mij het meeste raakt, is dat ik niet wist dat er zo veel mensen door onze samenleving buitenspel worden gezet.

Het is ook een ontdekkingstocht in mezelf, want ook ik hoor bij de groep buitenspel gezette; ik ben in een keurslijf geduwd waarvan ik niet wist dat dat het was. Als je maar een klein beetje afwijkt van de norm, wordt er geen rekening met je gehouden, wordt er over je beslist in plaats van met je. Heb je een andere kleur (dan wit), een ander lichaam (dan man of 'gezond'), een andere geaardheid (dan hetero) of een andere manier van denken (dan wat de norm is) en je staat aan de zijlijn. Je moet dan zo hard opkomen voor jezelf, dat je dat met enige regelmaat kan opbreken. Dit zie en hoor ik om mij heen. Niet iedereen kan daar voortdurend de energie voor opbrengen. Daarom wil ik er naast staan, in solidariteit. Zodat we de klappen kunnen verdelen en ik ze mede kan helpen dragen.

#9

STORM VOGEL

hen/hun

Mijn naam is Storm en ik sta met veel plezier op de lijst om te duwen! Ik ben theatermaker en docent, en doe daarnaast een opleiding om therapeut te worden.

Ik heb geleefde ervaring als non- binair trans persoon, als arm persoon en als mens met psychische beperkingen. Door deze ervaringen voel ik heel sterk dat het in Utrecht socialer, eerlijker en rechtvaardiger moet en kan. Deze stad zou voor iedereen moeten zijn, niet alleen voor rijke mensen die alles mee hebben. Ik ben ervan overtuigd dat BIJ1 Utrecht een stad van alle mensen zal maken!

#10

ABDULAAL HUSSEIN

hij/hem

Ik ben Abdulaal Hussein, 22 jaar en ik houd van dansen. In 2017 kwam ik in het Utrechtse AZC en nu woon ik in een gezellig studentenhuis. Mijn passie voor toneelspelen ontdekte ik tijdens de WijkSafari in Overvecht. Ik volg de theateropleiding en zit bij de academie van het campagnebureau BKB.

Sinds mijn 13e ben ik al politiek actief, eerst in Soedan en sinds ik in Nederland ben bij BIJ1. Ik had al snel contact gehad met Sylvana om actief te worden voor de partij. Ik ben blij en dankbaar dat er nu een afdeling in Utrecht is waar ik lijstduwer voor mag zijn.

**SPREEK
JE UIT**

**BEKEN
KLEUR**

UTRECHT

WORD LID BIJ1.ORG

©2022 UTRECHT BIJ1

CONTACT
INFO@BIJ1.ORG

**VOOR RADICALE
GELIJKWAARDIGHEID
EN ECONOMISCHE
RECHTVAARDIGHEID**

KOM

BIJ1

